

ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
 และหลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบล
 บ้านใหม่ไชยพจน์ อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์

PEOPLE'S OPINIONS TOWARDS THE GOOD GOVERNANCE ADMINISTRATION
 AND HUMAN RELATIONS OF THE MAYOR OF BAN MAI CHAIYAPHOT
 SUBDISTRICT MUNICIPALITY IN BAN MAI CHAIYAPHOT
 DISTRICT, BURIRAM PROVINCE

เลขทะเบียนหนังสือ.....	179223
Bib - Id.....	55137
Barcode.....	1000108753
เลขเรียกหนังสือ.....	วท 352.97 11514

ภาคนี้พิมพ์

ของ

กร ภัทรไพศาลกิจ

ว. 1
15/53

ว. 1
(2/15/53)

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
 ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์

มีนาคม 2553

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาภาคินพนธ์ของ
นายกร ภัทรไพศาลกิจ เรียบร้อยแล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

..... ประธานกรรมการควบคุม
(รองศาสตราจารย์ประชัน ตะเนวัน)

..... กรรมการควบคุม
(รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์)

..... กรรมการควบคุม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประกิจ จันตะเคียน)

..... กรรมการสอบ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วุฒินันท์ งามฤทธิ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับภาคินพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

วันที่.....เดือน...12 มี.ค. 2553 พ.ศ. 2553

ชื่อเรื่อง	ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล และหลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบล บ้านใหม่ไชยพจน์ อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์		
ผู้วิจัย	กร ภัทรไพศาลกิจ		
กรรมการควบคุม	รองศาสตราจารย์ ประจัน คณะวัน	ประธานกรรมการ	
	รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์	กรรมการ	
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์วุฒินันท์ รามฤทธิ์	กรรมการ	
ปริญญา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต	สาขา	รัฐประศาสนศาสตร์
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์	2553

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล 6 ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่าและหลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ ประชากรได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบล บ้านใหม่ไชยพจน์ อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 3,059 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มตัวอย่างจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซีและมอร์แกน จำนวน 346 คน แล้วทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ไปตามชุมชนต่างๆ ตามสัดส่วน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม มี 3 ลักษณะ ได้แก่ แบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า และแบบคำถามปลายเปิด แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8701 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลและหลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏว่าอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน ซึ่งเรียงค่าเฉลี่ยจากสูงไปต่ำได้ดังนี้ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักมนุษยสัมพันธ์ ด้านหลักความโปร่งใส และด้านหลักการมีส่วนร่วม ตามลำดับ

2. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ประชาชนต้องการมีส่วนร่วมและตรวจสอบการบริหารงาน อยากเห็นคณะผู้บริหารมีความสามัคคี มีธรรมาภิบาล มีมนุษยสัมพันธ์กับประชาชน อยากให้เทศบาลสอบถามความคิดเห็นของประชาชนอย่างสม่ำเสมอ บริหารงานประมาณอย่างรอบคอบ รัศกุม และปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายอย่างเคร่งครัด

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

TITLE	People's Opinions towards the Good Governance Administration and Human Relations of the Mayor of Ban Mai Chaiyaphot Subdistrict Municipality in Ban Mai Chaiyaphot District, Buriram Province		
AUHOR	Korn Phataraphaisankit		
ADVISORS	Associate Professor Prajan Kanawan		Thesis Advisor
	Associate Professor Prasit Suwannarak		Co-advisor
	Assistant Professor Wutthinan Ramrit		Co-advisor
DEGREE	Master of Public Administration	MAJOR	Public Administration
SCHOOL	Buriram Rajabhat University	YEAR	2010

ABSTRACT

The objective of this research was to study of the people's opinions toward the good governance administration and human relations of the mayor of Ban Mai Chaiyaphot Subdistrict Municipality in Ban Mai Chaiyaphot District, Buriram Province in 7 aspects, namely: 1) Rule of law; 2) Morality; 3) Accountability; 4) Participation; 5) Responsibility; 6) Economy, and 7) Human relations. The population were 3,059 people who have the right election. The samples were 346 people, selected through the table of Taro Yamane and simple random sampling, respectively. The research instrument was a 3-part questionnaire, including check list, rating scale, and open form with its reliability at 0.8666. The statistics used for analyzing the data were percentage, mean and standard deviation.

The results of this study were as follows:

1. The people's opinions toward the good governance administration and human relations of the mayor of Ban Mai Chaiyaphot Subdistrict Municipality in Ban Mai Chaiyaphot District, Buriram Province both as a whole and each aspect were at moderate levels. The ranking from the most to the least aspects were 1) Rule of law; 2) Morality; 3) Economy; 4) Responsibility; 5) Human relations; 6) Accountability; and 4) Participation, respectively.

2. The additional suggestions were: 1) people need to participate and check up the administrative performance; want to see the administrators' solidarity, disposition and human

relations with people, and 2) people want the municipality to ask the opinions of people regularly, to administer the budget cautiously, concisely and act out with the regulation strictly.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Buriram Rajabhat University

ประกาศคุณูปการ

ภาคินพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ประจักษ์ กะเนวัน ประธานคณะกรรมการควบคุมภาคินพนธ์ รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วุฒินันท์ รามฤทธิ์ กรรมการควบคุมภาคินพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำช่วยเหลือ ผู้วิจัยเป็นอย่างดี คณาจารย์บัณฑิตศึกษาที่ประสาทวิชาความรู้รัฐประศาสนศาสตร์ และเจ้าหน้าที่ที่อำนวยความสะดวกด้วยดีตลอดมา

ขอขอบคุณ ดร.ผดุงชาติ ยงค์ คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ นายปรัชญา พลพุดินันท์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านข่อย และนายอนุรักษ์ นิตย์กระโทก ปลัดเทศบาลตำบลคูเมือง ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาความเที่ยงตรงความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

ขอขอบพระคุณบิดามารดา และครอบครัวภัทรไพศาลกิจ ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องที่ให้การสนับสนุนเป็นกำลังใจผู้วิจัยโดยตลอด

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากภาคินพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเพื่อบูชาพระคุณของบิดามารดา และบูรพาจารย์ ตลอดถึงผู้มีพระคุณทุกท่าน

กร ภัทรไพศาลกิจ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	2
ความสำคัญของการวิจัย.....	2
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น.....	6
แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นไทย.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจและการปกครองส่วนท้องถิ่น.....	12
การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล.....	16
หลักธรรมาภิบาลกับการบริหารจัดการท้องถิ่น.....	20
วาระแห่งชาติด้านจริยธรรม ธรรมาภิบาลและการป้องกันการทุจริตและ ประพฤติมิชอบในภาครัฐ.....	26
แนวคิดและทฤษฎีการบริหาร.....	29
แนวคิดเกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์.....	34
บริบทของเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์.....	40
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	48
3 วิธีดำเนินการวิจัย	51
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	51
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	52
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	54

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	56
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	56
การวิเคราะห์ข้อมูล	56
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	56
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	68
ความมุ่งหมายของการวิจัย	68
วิธีดำเนินการวิจัย	68
สรุปผลการวิจัย	69
อภิปรายผล	70
ข้อเสนอแนะ	73
บรรณานุกรม	74
ภาคผนวก	79
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	80
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย	84
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม	86
ภาคผนวก ง เครื่องมือในการวิจัย	88
ภาคผนวก จ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	93
ประวัติย่อของผู้วิจัย	95

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	52
2 จำนวนและร้อยละสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	57
3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตาม หลักธรรมาภิบาลและหลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบล บ้านใหม่ไชยพจน์ โดยภาพรวมและรายด้าน.....	59
4 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตาม หลักธรรมาภิบาลและหลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีเทศบาล ตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ ด้านหลักนิติธรรม โดยภาพรวมและรายข้อ.....	60
5 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาลและหลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบล บ้านใหม่ไชยพจน์ ด้านหลักคุณธรรม โดยภาพรวมและรายข้อ.....	61
6 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตาม หลักธรรมาภิบาลและหลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบล บ้านใหม่ไชยพจน์ ด้านหลักความโปร่งใส โดยภาพรวมและรายข้อ.....	62
7 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาลและหลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบล บ้านใหม่ไชยพจน์ ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมและรายข้อ	63
8 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาลและหลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบล บ้านใหม่ไชยพจน์ ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยภาพรวมและรายข้อ.....	64
9 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาลและหลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบล บ้านใหม่ไชยพจน์ ด้านหลักความคุ้มค่า โดยภาพรวมและรายข้อ.....	65
10 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาลและหลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบล บ้านใหม่ไชยพจน์ ด้านหลักมนุษยสัมพันธ์ โดยภาพรวมและรายข้อ	66

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
11 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาลและหลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบล บ้านใหม่ไชยพจน์ โดยภาพรวม	67

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลักธรรมาภิบาลและหลักมนุษยสัมพันธ์คือหัวใจของการบริหารองค์กรต่างๆ ทั้งภาคเอกชนและภาครัฐเพราะทั้งสองหลักนี้มีแนวทางทั้งแนวคิดและแนวปฏิบัติครอบคลุมทุกด้านทั้งด้านหลักการวิธีการกระบวนการรวมทั้งด้านคุณธรรมและด้านจริยธรรม ในปัจจุบันนี้ประเทศไทยทั้งภาครัฐและภาคเอกชนมีความตื่นตัวสนใจในเรื่องธรรมาภิบาลมาก โดยเฉพาะภาครัฐซึ่งในขณะนี้ต้องเผชิญกับภาวะวิกฤตทั้งด้านการเมืองและด้านเศรษฐกิจและอยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่านทางทางการเมืองการปกครอง หลักการบริหารแบบธรรมาภิบาล และแบบมนุษยสัมพันธ์ จึงมีความจำเป็นและมีความสำคัญอย่างยิ่งในสถานการณ์ปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าจากคำประกาศวาระแห่งชาติด้านจริยธรรมธรรมาภิบาลและการป้องกันการทุจริตประทุคิมิชอบในภาครัฐของ นายกรัฐมนตรี (พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์) ที่ประกาศเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ. 2549 ซึ่งได้ประกาศนโยบายธรรมาภิบาลกับเศรษฐกิจพอเพียงเป็นวาระแห่งชาติที่จะพัฒนาการเมืองการปกครองของประเทศไทย ไปสู่การปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมและเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถปกครองตนเองและพิทักษ์สิทธิของตนเองมากยิ่งขึ้นรวมทั้งมุ่งเพิ่มประสิทธิภาพการบริหาร สร้างความโปร่งใสและจัดการทุจริตในการบริหารราชการแผ่นดินและให้บริการประชาชนส่งเสริมให้ภาคประชาสังคมและองค์กรเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น รวมทั้งจัดให้มีการตรวจสอบและประเมินผลการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นตั้งแต่กระบวนการตัดสินใจการกำหนดนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการแต่งตั้งถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพื่อความโปร่งใสความมีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ตลอดจนเร่งส่งเสริมความเข้าใจในบทบาทและการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประสานให้การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นเกิดประสิทธิผล (สุรยุทธ์ จุลานนท์. 2549:60) สำหรับหลักการเรื่องธรรมาภิบาลก็ได้มีการกำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารบ้านเมืองที่ดีพุทธศักราช 2546 ดังนี้คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วมหลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า โดยกำหนดให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งกำหนดแผน โครงการเพื่อปรับปรุงในความรับผิดชอบให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล

นับแต่รัฐบาลมีการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เกิดความขัดแย้งขึ้นอย่างรุนแรงและมีจำนวนมาก บางครั้งถึงขั้นเข่นฆ่าปลิดชีวิตซึ่งกันและกันเกือบทุกจังหวัดของประเทศไทยดังที่ได้ปรากฏตามข่าวสารต่าง ๆ สาเหตุหลักเกิดจากความขัดแย้งทางการเมืองและ

การบริหารหน่วยงานราชการหรือองค์กรของรัฐมีการทุ่มทุนใช้เงินซื้อในด้านต่างๆอย่างมากมาย และวิธีการทุกรูปแบบ เพื่อให้ได้มาซึ่งชัยชนะเพื่อให้ตัวเองได้เข้าไปดำรงตำแหน่งต่างๆ ใน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นต้นเหตุของการทุจริตคอร์รัปชันนักการเมืองในระดับประเทศ เช่น สมาชิกสภาผู้แทนสมาชิกวุฒิสภา หรือพรรคการเมืองต่างๆ ล้วนใช้นักการเมืองท้องถิ่นหรือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นฐานคะแนนเสียงทั้งสิ้น และมีผลประโยชน์เชื่อมโยงในด้าน งบประมาณต่างๆ อย่างมากมายระหว่างนักการเมืองระดับประเทศกับนักการเมืองส่วนท้องถิ่นและ มีการคอร์รัปชันในรูปแบบต่าง ๆ อย่างมากมาย เพราะฉะนั้นในการปรับเปลี่ยนบทบาททางสังคม โดยนำหลักการการบริหารจัดการที่ดี คือหลักธรรมาภิบาลและหลักมนุษยสัมพันธ์มาใช้จึงมี ความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการบริหารส่วนท้องถิ่น

เทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นองค์กรหนึ่ง ได้รับการยกฐานะจากสุขาภิบาลบ้านใหม่ไชยพจน์และจัดตั้งเป็น เทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ตามพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะจากสุขาภิบาลเป็นเทศบาล ตำบลเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2542 ด้วยพื้นที่ 11.68 ตารางกิโลเมตร นับแต่ได้รับการจัดตั้ง เป็นเทศบาล ได้ปฏิบัติการกิจตามอำนาจหน้าที่เป็นอย่างดีมาตลอด การบริหารงานของ นายกเทศมนตรี ได้ปฏิบัติตามระเบียบหลักเกณฑ์ เช่น กฎระเบียบที่เกี่ยวกับการบริหาร งบประมาณ การพัสดุ ระบบบริหารงานบุคคล เป็นต้น แต่ทั้งนี้ในท้องถิ่นมีความหลากหลายของ ประชากร การบริหารงานของนายกเทศมนตรีอาจไม่ทั่วถึงในการให้บริการ มีปัญหาความขัดแย้ง ระหว่างเจ้าหน้าที่พนักงานภายในองค์กร ปัญหาการร้องเรียนของประชาชนกับองค์กร และ ปัญหาความขัดแย้งระหว่างสมาชิกสภาเทศบาลกับนายกเทศมนตรี

ผู้วิจัยในฐานะประชาชนในพื้นที่ ประสงค์จะทราบความคิดเห็นของประชาชนต่อ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลและหลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านใหม่ ไชยพจน์ และอยากเห็นองค์กรแห่งนี้ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่อแก้ไข ปัญหาของพี่น้องประชาชนได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำพร้อมทั้งมีความคิดสร้างสรรค์นำหลัก ธรรมาภิบาลและหลักมนุษยสัมพันธ์มาใช้ในการบริหารเพื่อนำทางพัฒนาองค์กรต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล

6 ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความ รับผิดชอบ หลักความคุ้มค่าและหลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลและหลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์
2. เป็นสารสนเทศในการนำไปปรับปรุงพัฒนาด้านการบริหารงานและด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์และองค์การบริหารส่วนตำบลอื่นๆ ทั่วประเทศ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล 6 ประการและหลักมนุษยสัมพันธ์ ของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 3,059 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มตัวอย่างจากประชากรโดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 346 คน แล้วทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ไปตามชุมชนต่างๆ ตามสัดส่วน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

3. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลและหลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยครั้งนี้ มีความหมายศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ ดังนี้

1. ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งเกี่ยวกับความเชื่อรวมถึงความรู้สึก โดยอาศัยพื้นฐานจากการเรียนรู้ ประสบการณ์และสภาพสิ่งแวดล้อมเป็นส่วนช่วยในการแสดงความคิดเห็น ซึ่งจะแสดงออกโดยการพูดหรือการเขียนและอาจจะแสดงออกได้ทั้งทางบวกและทางลบ ทั้งนี้ความคิดเห็นอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น

2. **หลักธรรมาภิบาล** หมายถึง แนวทางในการจัดระเบียบเพื่อให้สังคมของประเทศ ทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ เอกชนและภาคประชาชน สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข และตั้งอยู่ในความถูกต้องเป็นธรรม ตามหลักพื้นฐานการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี 6 ประการคือ

2.1 **หลักนิติธรรม (Rule of Law)** หมายถึง การปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่ตามอำเภอใจ หรืออำนาจของตัวบุคคล จะต้องคำนึงถึงความเป็นธรรม และความยุติธรรม รวมทั้งมีความรัดกุมและ รวดเร็วด้วย

2.2 **หลักคุณธรรม (Morality)** หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้อง ดีงาม การส่งเสริม ให้บุคลากรพัฒนาตนเอง ไปพร้อมกัน เพื่อให้บุคลากรมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบ วินัย ประกอบอาชีพสุจริต เป็นนิสัย

2.3 **หลักการมีส่วนร่วม (Participation)** หมายถึง การให้โอกาสให้บุคลากรหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมทางการ บริหารจัดการเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ เช่น เป็นคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และหรือ คณะทำงาน โดยให้ข้อมูล ความคิดเห็น แนะนำ ปรีกษา ร่วมวางแผนและร่วมปฏิบัติ

2.4 **หลักความรับผิดชอบ (Responsibility)** หมายถึง การตระหนักในสิทธิและหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาการบริหารจัดการ การกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา และเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง รวมทั้งความกล้าที่จะยอมรับผลดีและผลเสียจากกระทำของตนเอง

2.5 **หลักความคุ้มค่า (Cost-effectiveness or Economy)** หมายถึง การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยแรงจูงใจให้บุคลากรมีความประหยัด ใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างคุ้มค่า และรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน

2.6 **หลักความโปร่งใส (Accountability)** หมายถึง การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในองค์กร โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใส

3. **หลักมนุษยสัมพันธ์** หมายถึง ลักษณะ ท่าที สภาพส่วนตัวที่ก่อให้เกิดการยอมรับหรือส่งเสริมต่อการปฏิบัติงาน การติดต่อเกี่ยวข้องกัน เพื่อให้เกิดความรักใคร่ชอบพอ ความร่วมมือกันความผูกพันที่ดีต่อกันระหว่างนายกเทศมนตรีกับประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์

4. **เทศบาล** หมายถึง เทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์

5. ประชากร หมายถึง ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์
อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลและหลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในครั้งนี้โดยขอนำมากล่าวเพื่อกำหนดกรอบในการวิจัยดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น
2. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น ไทย
3. แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจและการปกครองส่วนท้องถิ่น
4. การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล
5. หลักธรรมาภิบาลกับการบริหารจัดการท้องถิ่น
6. วาระแห่งชาติด้านจริยธรรม ธรรมาภิบาลและการปกป้องการทุจริตและประพฤติ

มิชอบในภาครัฐ

7. แนวคิดและทฤษฎีการบริหาร
8. แนวคิดเกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์
9. บริบทของเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัด

บุรีรัมย์

10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกถึงความรู้สึกรู้สึก ทศนคติ ความเชื่อ และค่านิยมของแต่ละบุคคลที่มีต่อบุคคล สิ่งของ เรื่องราว หรือสถานการณ์ต่างๆ ที่ประสบในสังคม โดยมีพื้นฐานมาจากภูมิหลังทางสังคม ความรู้ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมต่างๆ ของบุคคลนั้นๆ โดยไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัว นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายเกี่ยวกับความคิดเห็นไว้ดังนี้

1. ความหมายของความคิดเห็น

ชยากร เทชะบำรุง (2544:6) กล่าวว่าความคิดเห็นเป็นการแสดงออกถึงเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยเฉพาะ ความคิดเห็นจะเกี่ยวข้องกับทัศนคติและค่านิยม โดยเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวกับจิตลักษณะของบุคคลหรือสังคม ค่านิยมเป็นเรื่องราวทางจิตอย่างกว้างๆ ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

นพมาศ วีระเวทิน (2539:99) กล่าวว่าความคิดเห็นนั้นถูกจัดว่าเป็นส่วนที่มนุษย์ได้แสดงออกมาโดยการพูดหรือการเขียน มนุษย์นั้นพูดจริงจากใจ พูดตามสังคมหรือพูดเพื่อเอาใจผู้ฟังก็ตาม แต่เมื่อพูดหรือเขียนไปแล้วก็ทำให้เกิดผลได้ คนส่วนใหญ่มักถือว่าสิ่งที่มนุษย์แสดงออกมานั้นเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงความในใจ ด้วยเหตุนี้จึงนิยมกันมากที่จะสำรวจความคิดเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือที่เรียกว่าการสำรวจประชามติ การหยังประชามติเป็นเครื่องมือสำคัญทางวิชาการที่ใช้ศึกษาและสำรวจการแสดงออกทางความคิดเห็นในปัจจุบัน

ศรีสมบุรณ์ แยมกมล (2538:47) กล่าวว่าความคิดเห็นเป็นการแสดงออกทางความรู้สึกหรือความเชื่อมั่นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจเกิดจากการประเมินผลสิ่งนั้น หรือเหตุการณ์นั้น โคนมีอารมณ์ ประสบการณ์และสภาพแวดล้อมในขณะนั้นเป็นพื้นฐานการแสดงออกซึ่งอาจถูกต้องหรือไม่ก็ได้ อาจได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่นก็ได้ ความคิดเห็นนี้อาจเปลี่ยนไปตามกาลเวลา การแสดงความคิดเห็นอาจทำด้วยคำพูดหรือการเขียนก็ได้

บุญเรียง ขจรศิลป์ และสำเนา ขจรศิลป์ (2531: 11 -12) กล่าวว่าความคิดเห็นหมายถึงการแสดงออกทางวาจาของเจตคติ การที่บุคคลกล่าวว่าเขามีความเชื่อ หรือความรู้สึกอย่างไรนั้นเป็นการแสดงความคิดเห็นของบุคคลนั้น ดังนั้น การวัดความคิดเห็นของบุคคลนั้นเป็นสิ่งที่เป็นไปได้

2. ความสำคัญของความคิดเห็น

การสำรวจความคิดเห็นเป็นการศึกษาหาความรู้สึกของบุคคล กลุ่มคนที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งแต่ละคนจะแสดงความเชื่อมั่นและความรู้สึกใดๆ ออกมาโดยการพูด การเขียน เป็นต้น การสำรวจความคิดเห็นจะเป็นการใช้ประโยชน์ต่อการวางแผนนโยบาย การเปลี่ยนแปลงนโยบายหรือการเปลี่ยนแปลงระบบงาน เพราะจะทำให้เกิดการดำเนินการต่างๆ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและเกิดความพอใจของผู้ร่วมงาน

เบสท์ (Best.1977:171; อ้างถึงใน อมรศักดิ์ โดรส 2540 : 7) ได้เสนอแนะว่า วิธีที่ง่ายที่สุดในการที่จะบอกถึงความคิดเห็นก็คือ การแสดงให้เห็นถึงจำนวนร้อยละของคำตอบในแต่ละข้อความ เพราะจะทำให้เห็นว่า ความคิดเห็นจะออกมาในลักษณะเช่นไรก็ได้สามารถทำตามความคิดเห็นเหล่านั้นได้ หรือการวางแผนนโยบายใดๆ ก็ตาม ความคิดเห็นที่วัดออกมาได้จะทำให้ผู้บริหารเห็นสมควรหรือไม่ในการที่จะดำเนิน นโยบายหรือล้มเลิกไป

โยธิน ศันสนยุทธ และคณะ (2524:46; อ้างถึงใน ชยากร เทชะบำรุง. 2544 : 7) กล่าวว่า การศึกษาความคิดเห็นมีความสำคัญและเป็นประโยชน์อย่างมาก เพราะทำให้เราทราบความต้องการของบุคคลต่างๆ ในสังคม สะท้อนให้เห็นพฤติกรรมของผู้กระทำว่าดีหรือไม่ดีอย่างไร

จากความคิดเห็นของผู้ที่ได้รับประโยชน์ เพื่อให้ผู้กระทำได้ทำการปรับปรุงพฤติกรรมทัศนคติของผู้ถูกกระทำให้ดีกว่าเดิม ตัวอย่างที่เห็นได้ง่ายเช่น กิจการค้าของบริษัทเอกชน โดยเฉพาะสถานีโทรทัศน์ จะสอบถามความคิดเห็นของผู้ชมต่อรายการโทรทัศน์ต่างๆ อยู่เสมอ เพื่อจะได้นำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีกว่าเดิม

3. ประเภทของความคิดเห็น

แรมเมอร์ (Remmer.1954 :104; อ้างถึงใน สวณีย์ คงเพชรทิพย์. 2545 : 8) กล่าวว่าความคิดเห็นมี 2 ประการด้วยกัน คือ

1. ความคิดเห็นเชิงบวกสุด เชิงลบสุด (Extreme Opinion) เป็นความคิดเห็นที่เกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ ซึ่งสามารถทราบทิศทางได้ ทิศทางบวกสุด ได้แก่ ความรักจนหลง ทิศทางลบสุด ได้แก่ ความรังเกียจ ความคิดเห็นนี้รุนแรงเปลี่ยนแปลงยาก

2. ความคิดเห็นจากความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Contents) การมีความเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อสิ่งนั้น เช่น ความรู้ความเข้าใจในทางที่ดี ชอบ ขอมรับ เห็นด้วย ความรู้ความเข้าใจในทางที่ไม่ดี ได้แก่ ไม่ชอบ ไม่ขอมรับ ไม่เห็นด้วย

4. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น

การแสดงความคิดเห็นเป็นเรื่องของแต่ละบุคคล ซึ่งความคิดเห็นของแต่ละคนต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งแม้เป็นเรื่องเดียวกัน ไม่จำเป็นต้องเหมือนกันเสมอไปและอาจแตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยพื้นฐานของแต่ละบุคคลที่ได้รับมาจนมีอิทธิพลต่อการแสดงความคิดเห็น

ถวิล ธาราโกชน (2526 : 63; อ้างถึงใน เวชยันต์ จันทร์เพชร .2540 : 10) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ก่อให้เกิดความคิดเห็นว่า มาจากปัจจัยหลายประการ ดังนี้

1. ปัจจัยทางพันธุกรรมและสรีระ คือ อวัยวะต่างๆ ของบุคคลที่ใช้ในการรับรู้ ความผิดปกติ หรือความบกพร่องของอวัยวะรับสัมผัส จะมีผลต่อความคิดเห็นที่ไม่ดีต่อบุคคลภายนอก

2. ประสบการณ์โดยตรงของบุคคล คือ บุคคลได้ประสบกับเหตุการณ์ด้วยตนเอง การกระทำด้วยตนเอง หรือการ ได้พบเห็น ทำให้บุคคลมีความฝังใจและเกิดความคิดต่อสิ่งนั้น

3. อิทธิพลของผู้ปกครอง คือ เมื่อบุคคลเป็นเด็ก ผู้ปกครองจะเป็นผู้ที่ใกล้ชิด และให้ข้อมูลแก่เด็ก ได้มาก ซึ่งจะมีผลต่อพฤติกรรมและความคิดเห็นของเด็กด้วย

4. ทัศนคติและความคิดเห็นของกลุ่ม คือ เมื่อบุคคลเจริญเติบโตขึ้นย่อมต้องมีกลุ่มและสังคม ดังนั้นความคิดเห็นของกลุ่มเพื่อน กลุ่มอ้างอิง หรือการอบรมสั่งสอนของโรงเรียนหน่วยงาน ที่ความคิดเห็นเหมือนกันหรือต่างกัน ย่อมมีผลต่อความคิดเห็นของบุคคลด้วย

5. สื่อสารมวลชน คือ สื่อต่างๆ ที่เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของคนเรามากขึ้น สื่อเหล่านี้ ได้แก่ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่ผลต่อความคิดเห็นของบุคคล

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล คือปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของบุคคลโดยตรง เช่น เพศ อายุ รายได้ และปัจจัยสภาพแวดล้อม คือ ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของบุคคลโดยอ้อม เช่น สื่อมวลชน กลุ่มที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว เป็นต้น

การวัดความคิดเห็น

ความคิดเห็นเป็นการคาดคะเน การแสดงออกถึงความรู้สึกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของบุคคลที่แสดงออกมามีภายนอก ซึ่งมีนักวิชาการได้กล่าวถึงการวัดความคิดเห็นไว้ ดังนี้

พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ (2531 : 10) ได้สรุปเกี่ยวกับเรื่องการวัดความคิดเห็นไว้ว่า มีอยู่หลายวิธี แต่ที่ใช้กันอยู่แพร่หลายมีอยู่ 4 วิธี คือ

1. วิธีของเธอร์ส โคน เป็นการสร้างมาตรวัดออกเป็นปริมาตรแล้วเปรียบเทียบตำแหน่งของความคิดเห็นไปในทางเดียวกันและเสมือนว่าเป็นสเกลที่มีช่วงห่างเท่ากัน
2. วิธีกัตต์แมน เป็นวิธีวัดความคิดเห็นในแนวเดียวกันและสามารถจัดอันดับความคิดเห็นสูง - ต่ำ เปรียบเทียบกันและกันได้จากอันดับต่ำสุดถึงสูงสุดและแสดงถึงการสะสมของข้อความความคิดเห็น
3. วิธีจำแนก เป็นวิธีวัดความคิดเห็นโดยอาศัยคู่คำคุณศัพท์ที่มีความหมายตรงกันข้าม เช่น ดี เลว ขยัน ขี้เกียจ เป็นต้น
4. วิธีวัดแบบลิเคิร์ท เป็นวิธีสร้างมาตรวัดทัศนคติที่นิยมแพร่หลาย เพราะเป็นวิธีสร้างมาตรวัดที่ง่ายประหยัดเวลา ผู้ตอบสามารถแสดงทัศนคติในทางที่ชอบหรือไม่ชอบโดยขีดอันดับความชอบหรือไม่ชอบ ซึ่งอาจมีคำตอบไว้ให้เลือก 5 หรือ 4 คำตอบและให้คะแนน 5 4 3 2 1 ตามลำดับ

ชอว์ และ ไรท์ (Shaw & Wright.1976 :28 - 29; อ้างถึงใน ประเสริฐ ภายโธ. 2551 : 12) กล่าวว่าความคิดเห็นเป็นลักษณะของแต่ละบุคคล การวัดจึงวัดจากแรงงูใจ การรับรู้ แต่มีข้อแตกต่างกันอยู่ที่ประสบการณ์และปัจจัยอื่นๆ จึงมีวิธีวัดความคิดเห็นดังนี้

1. การฉายภาพ เป็นการวัดโดยการสร้างจินตนาการ โดยใช้ภาพเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงความคิดเห็นออกมาและสามารถพิสูจน์ได้ว่า บุคคลมีความคิดเห็นหรือมีความรู้สึกอย่างไรต่อภาพที่เห็น ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของแต่ละบุคคลเป็นสำคัญ

2. การสัมภาษณ์ เป็นการซักถามบุคคลให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมทั้งในอดีตปัจจุบันและอนาคต

3. การส่งแบบสอบถาม เป็นการวัดความคิดเห็นที่สิ้นเปลืองเวลาและงบประมาณน้อยที่สุด โดยการส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการศึกษาแล้วให้ตอบกลับมา แต่มีข้อจำกัดว่าผู้ที่ถูกถามต้องอ่านออกเขียนได้

4. การให้เล่าความรู้สึก เป็นการวัดโดยให้แต่ละบุคคลเล่าความรู้สึกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งออกมา ซึ่งผู้เล่าจะบรรยายความรู้สึกนึกคิดตามประสบการณ์และความสามารถออกมา

แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นไทย

การปกครองท้องถิ่นถือเป็นรูปแบบการปกครองที่เป็นพื้นฐานการพัฒนาประเทศและการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และมีความสำคัญต่อการปกครองและการบริหารราชการแผ่นดิน โดยเป็นสถาบันที่ฝึกปฏิบัติการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ซึ่งได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมาย และทัศนะเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นไว้ดังนี้

1. ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่นไทย

ลิขิต ชีรเวทิน (2539 : 253) ให้ความหมายเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นไทยไว้ว่า เป็นการมอบอำนาจให้คนในท้องถิ่น โดยมีอิสระในการปกครองตนเอง มีอำนาจในการบริหารท้องถิ่น มีงบประมาณเป็นของตนเอง และมีฐานะเป็นนิติบุคคล

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2541 ก : 33) กล่าวว่าการบริหารท้องถิ่นหมายถึง การที่รัฐบาลในส่วนกลางให้หรือกระจายอำนาจหน้าที่ด้านการบริหารไปให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งรวมทั้งให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการจัดบริการสาธารณะบางประการเพื่อชุมชนของตนเอง แต่ความเป็นอิสระของหน่วยการบริหารท้องถิ่นจะมีไม่มากจนถึงขนาดที่เป็นอิสระ โดยไม่ขึ้นกับรัฐบาลในส่วนกลาง ในเวลาเดียวกันเพื่อให้การบริหารท้องถิ่นดำเนินการไปได้จึงจำเป็นต้องมีหน่วยการบริหารท้องถิ่นที่รับผิดชอบในการบริหารท้องถิ่น เพื่อให้ตอบสนองความต้องการของประชาชนส่วนรวมในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ถวัลย์รัฐ วรเทพพิพิงส์ (2540 : 174) กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึงแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการปกครองชุมชนที่มีอาณาเขตแน่นอน แต่ไม่มีอำนาจอธิปไตยแยกตัวเป็นอิสระไปจากรัฐหรือประเทศ เป็นชุมชนที่มีสิทธิตามกฎหมายและการจัดองค์การที่จำเป็นเพื่อออกข้อบัญญัติในการจัดการเกี่ยวกับกิจกรรมท้องถิ่นของตนเองโดยอิสระ ปราศจากการควบคุมจากภายนอก

รศนธ์ รัตนเสริมวงศ์ (2546 : 15) กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่นหมายถึง ประชาชนในท้องถิ่นซึ่งมีอำนาจปกครองตนเอง ตามที่ได้รับการกระจายอำนาจจากรัฐบาลดำเนินการปกครองตนเอง โดยจัดตั้งองค์กรขึ้นมาใช้อำนาจแทนประชาชนเรียกว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้บริหารท้องถิ่นตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นอย่างเป็นอิสระ ภายใต้กรอบนโยบาย กฎหมาย และการกำกับดูแลของรัฐ

อนก เหล่าธรรมทัศน์ (2545 : 27) กล่าวว่า เป็นส่วนประชาธิปไตยที่ท้องถิ่นต้องเน้นที่ประชาชนปกครองตนเองทางตรงให้มากที่สุดที่ขึ้นคือระดับประเทศเป็นประชาธิปไตยที่เน้นการเลือกผู้แทน แต่ประชาธิปไตยที่ท้องถิ่นเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยตรงคือเน้นการที่ประชาชนปกครองตนเอง

จากแนวความคิดข้างต้นของนักวิชาการ ที่ได้ให้มุมมองไว้ค่อนข้างจะหลากหลายแต่โดยสรุปแล้วการปกครองท้องถิ่น เป็นองค์กรหนึ่งที่มีพื้นที่อาณาเขตของตนเอง มีประชากร รายได้ ตามที่หลักเกณฑ์กำหนด โดยมีอำนาจและมีอิสระในการปกครองตนเอง มีการบริหารการคลังของตนเอง รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่ให้บริการในด้านต่างๆ แก่ประชาชน ซึ่งประชาชนในพื้นที่จะมีส่วนร่วมในการบริหารปกครองตนเอง อาทิ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในชุมชน หรือการมีส่วนร่วมในการบริหารและปกครองตนเอง โดยผ่านตัวแทนที่มาจากการเลือกตั้ง แต่ในความเป็นอิสระต้องอยู่ภายใต้กฎหมายรัฐธรรมนูญ และยังคงมีรัฐบาลกลางกำกับดูแล

2. หลักการปกครองส่วนท้องถิ่นไทย

หน่วยการปกครองท้องถิ่นของไทยกำหนดออกเป็น 5 รูปแบบได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา หน่วยการปกครองท้องถิ่นต่าง ๆ เหล่านี้จะต้องมีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ตามความเหมาะสมกล่าวคืออำนาจของหน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีขอบเขตพอควรเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นอย่างแท้จริงหากมีอำนาจมากเกินไปไม่มีขอบเขตหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นก็กลายเป็นรัฐอุปโดยซึ่งอาจเป็นผลเสียต่อความมั่นคงของรัฐ อำนาจของท้องถิ่นมีขอบเขตที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะความเจริญและความสามารถของประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นสำคัญและหน่วยการปกครองจะต้องมีสิทธิตามกฎหมายที่จะดำเนินการปกครองตนเอง โดยแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ (ธนสวรรค์ เจริญเมือง.2542: 38)

1. มีสิทธิที่จะตรากฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการบริการตามหน้าที่ และเพื่อใช้บังคับประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ
2. สิทธิที่เป็นหลักในการดำเนินการบริหารท้องถิ่น เช่น การกำหนดงบประมาณเพื่อบริหารกิจการตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ

3. ลักษณะสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่นไทย

อลงกรณ์ อรรถแสง (2547:7) ได้เสนอลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่นไทยว่า มีองค์ประกอบ 5 ประการ ดังนี้

1. เป็นองค์กรชุมชนที่มีขอบเขตพื้นที่ปกครองที่กำหนดไว้แน่นอน
2. มีสถานภาพเป็นนิติบุคคล จัดตั้งขึ้น โดยกฎหมาย
3. มีอิสระในการดำเนินกิจกรรมและสามารถใช้ดุลยพินิจของตนเองในการวินิจฉัย

และกำหนดนโยบายภายใต้การควบคุมของรัฐ

4. มีการจัดองค์กรเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายผู้บริหารท้องถิ่น และฝ่ายสภาท้องถิ่น
5. ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองโดยการเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภา

ท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมและติดตาม ตรวจสอบ การทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กล่าวโดยสรุป การปกครองท้องถิ่นไทย ประกอบด้วย การเป็นองค์กรในชุมชนที่จัดตั้งขึ้นโดยกฎหมายส่วนกลาง มีขอบเขตพื้นที่ปกครองที่กำหนดไว้แน่นอน มีสถานภาพเป็นนิติบุคคล จัดตั้งขึ้นโดยกฎหมาย มีอิสระในการดำเนินกิจกรรมทั้งในด้านการคลัง การจัดเก็บภาษี การหารายได้ตามที่กฎหมายกำหนด การจัดทำงบประมาณด้วยตนเอง รวมถึงการกำหนดนโยบายภายใต้การควบคุมของรัฐและมีการแบ่งองค์กรเป็น 2 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายผู้บริหารท้องถิ่นและฝ่ายสภาท้องถิ่น โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองตั้งแต่ขั้นตอนการเลือกตั้งคณะผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่น รวมถึงการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมและติดตาม ตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจและการปกครองส่วนท้องถิ่น

1. แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่น

การกระจายอำนาจเป็นหลักการอย่างหนึ่งของการจัดระเบียบการปกครองประเทศ โดยมีหลักการที่สำคัญ คือ เป็นการโอนอำนาจการปกครองจากส่วนกลางไปให้ประชาชนในท้องถิ่นดำเนินการเอง โดยอิสระพอสมควรภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย การกระจายอำนาจทำให้เกิดการจัดระเบียบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นขึ้น องค์กรบริหารส่วนตำบลถือว่าเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งตามแนวความคิดของหลักการกระจายอำนาจปกครอง (จารุพงศ์ พลเดช และคณะ. 2540 : 11)

2. ความหมายของการกระจายอำนาจ

การกระจายอำนาจเป็นการแบ่งภาระหน้าที่ความรับผิดชอบ ในการจัดกิจกรรมบริการ สาธารณะ หรือกิจกรรมใดๆ ให้กับองค์กรหรือบุคคลที่อยู่ภายใต้การกฎเกณฑ์นั้นๆ มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการกระจายอำนาจไว้ ดังนี้

จารุพงศ์ พลเดช และคณะ (2540:12) ได้รวบรวมความหมายของการกระจายอำนาจ ซึ่งนักวิชาการหลายท่าน ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

การกระจายอำนาจ แบ่งออกได้ 2 ความหมาย คือ

1. การกระจายอำนาจตามอาณาเขต หมายถึง การมอบอำนาจไปให้ท้องถิ่นจัดทำกิจการหรือบริการสาธารณะภายในเขตท้องถิ่น แต่ละท้องถิ่นมีอิสระบางประการในการปกครองตนเอง เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น

2. การกระจายอำนาจตามกิจการ หมายถึง การมอบอำนาจให้องค์การสาธารณะ จัดกิจการประเภทใดประเภทหนึ่ง เพื่อให้มีอิสระในการดำเนินงานให้เหมาะสมกับเทคนิคของงานนั้น เช่น การไฟฟ้า การประปาและการโทรศัพท์ เป็นต้น

ธงชัย สันติวงษ์ (2540: 293) ได้ให้ความหมายการกระจายอำนาจทางการบริหาร ว่า หมายถึง ความพยายามที่จะมอบหมายอำนาจหน้าที่ทั้งหมดไปยังผู้บริหารในระดับต่างๆ ที่อยู่รองลงมาให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ยกเว้นแต่อำนาจหน้าที่บางอย่างซึ่งจำเป็นจะต้องสงวนไว้ที่ส่วนกลาง

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปว่าการกระจายอำนาจ หมายถึง การมอบอำนาจและความรับผิดชอบจากผู้บริหารหรือผู้รับผิดชอบระดับสูงให้กระจายลงสู่ระดับรองลงมา

3. หลักการกระจายอำนาจ

หลักการกระจายอำนาจควรมีการกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบ นโยบายการดำเนินการ งบประมาณตลอดจนกำหนดกิจกรรมที่เหมาะสม ซึ่งมีนักวิชาการกล่าวถึงหลักการกระจายอำนาจไว้ ดังนี้

จารุพงศ์ พลเดช และคณะ (2540: 12 – 13) ได้กล่าวถึงหลักการกระจายอำนาจต้องมีองค์ประกอบ 4 ประการ คือ

1. มีความเป็นนิติบุคคล การกระจายอำนาจปกครองนั้น จะต้องมืองค์การเป็นนิติบุคคลต่างหากจากองค์การของรัฐบาลกลาง การมืองค์การเป็นนิติบุคคลต่างหากนี้ ก็เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของตน องค์การเหล่านี้จะต้องมีงบประมาณ ทรัพย์สิน หนี้สิน และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเป็นของตนเอง

2. มีอำนาจอิสระในการบริหารงาน ความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ เป็นหลักการที่สำคัญประการหนึ่งของการกระจายอำนาจปกครอง เพราะหากองค์กรนั้นไม่มีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่จะต้องรอคำสั่งจากรัฐบาลกลางอยู่เสมอ องค์กรเช่นนี้ก็จะไม่มีลักษณะไม่ผิดไปจากหน่วยการปกครองส่วนภูมิภาค ซึ่งมีฐานะเป็นตัวแทนของรัฐบาลกลางที่ประจำอยู่ในภูมิภาคต่างๆ ทั่วประเทศ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจอิสระในการปฏิบัติภารกิจของตนเอง ตลอดจนมีอิสระพอสมควรในการกำหนดนโยบายหรือการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ แต่อำนาจอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีพอสมควรไม่มากเกินไปจนทำให้เกิดความกระทบกระเทือนต่อเอกภาพและอธิปไตยของประเทศ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมิใช่สถาบันการเมืองที่มีอำนาจอธิปไตยเป็นของตนเอง หากแต่ควรมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายกำหนดให้และมีองค์กรที่จำเป็นสำหรับทำหน้าที่ทางด้านนิติบัญญัติและบริหารกิจกรรมอันเป็นหน้าที่ของตนเท่านั้น

3. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการเลือกผู้บริหารและผู้ที่ทำหน้าที่นิติบัญญัติ การมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองในท้องถิ่นของประชาชนนั้น อาจจะทำให้หลายระดับแล้ว แต่ความสามารถและความสนใจของประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นสิ่งสำคัญ เช่น อาจจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมของท้องถิ่นเฉพาะการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตัวแทนของตนเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งต่างๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้น แต่บางคนอาจมีความสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการปกครองท้องถิ่นมากกว่านั้น ถึงกับสมัครเข้ารับเลือกตั้งเป็นตัวแทนของประชาชนเพื่อให้ได้มีโอกาสเข้ามามีบทบาทในการดำเนินกิจกรรมอันเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยตนเองก็อาจจะทำได้

4. มีงบประมาณเป็นของตนเอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ด้วยตนเอง รวมไปถึงการมีอำนาจในการบริหารงบประมาณที่ได้มานั้นด้วยการให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจในการจัดเก็บและบริหารรายได้ด้วยตนเองนี้ เป็นการมอบอำนาจการตัดสินใจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด ตั้งแต่การวางแผนปฏิบัติงาน การจัดเก็บรายได้ การบริหาร และการบริการประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

จากองค์ประกอบทั้ง 4 ประการ ของหลักการกระจายอำนาจที่กล่าวมานี้ หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีองค์ประกอบครบทั้ง 4 ประการ และสามารถปฏิบัติงานโดยปราศจากการถูกควบคุมหรือถูกแทรกแซงจากหน่วยงานในระดับที่สูงกว่า ไม่ว่าจะเป็นส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาคแล้ว ย่อมจะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความสมบูรณ์พร้อมที่จะปฏิบัติงานเพื่อท้องถิ่นของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ แต่ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับส่วนประกอบอื่นๆ ด้วย

ชวงศ์ ฉายะบุตร (2539 : 22) ได้ให้ความหมายของหลักการกระจายอำนาจปกครองว่าเป็นวิธีที่รัฐมอบอำนาจปกครองบางส่วนให้แก่องค์กรอื่นที่ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลาง ไปจัดทำบริการสาธารณะบางอย่างโดยอิสระตามสมควรไม่ต้องขึ้นอยู่กับราชการส่วนกลางเพียงแต่ขึ้นอยู่กับหน่วยการบริหารราชการส่วนกลางเป็นผู้ดำเนินการอยู่ในท้องถิ่นหรือองค์กรอันมิใช่เป็นส่วนหนึ่งของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลางรับไปดำเนินการเอง

4. ลักษณะสำคัญของหลักการกระจายอำนาจปกครอง

การกระจายอำนาจปกครอง เป็นการมอบอำนาจการปกครองจากการปกครองส่วนกลาง การปกครองส่วนภูมิภาค ไปยังการปกครองส่วนท้องถิ่น ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาล

ชวงศ์ ฉายะบุตร (2539: 22) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของการกระจายอำนาจไว้ดังนี้

1. มีการจัดตั้งองค์กรขึ้นเป็นนิติบุคคลเพิ่มขึ้นจากส่วนกลาง
2. มีการเลือกตั้งสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง
3. มีอำนาจอิสระในการปกครองตนเองได้ตามสมควร คือมีอำนาจวินิจฉัยและดำเนินการได้เองด้วยงบประมาณและเจ้าหน้าที่ของตนเอง
4. มีงบประมาณรายได้เป็นของท้องถิ่น ตลอดจนเงินอุดหนุน เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจการต่างๆ
5. มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานที่เป็นของท้องถิ่นของตนเอง การกระจายอำนาจปกครองนั้นจะต้องมีเจ้าหน้าที่อื่นเป็นพนักงานของตนเองเป็นส่วนใหญ่หรือทั้งหมด เจ้าหน้าที่เหล่านี้มิได้ขึ้นในสังกัดกระทรวง ทบวง ในส่วนกลางโดยตรง แต่เป็นเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นแต่ละแห่งนั้นนั่นเอง

จากหลักการกระจายอำนาจ จะเห็นได้ว่ารัฐได้มอบอำนาจทั้งทางด้านการบริหารและการปกครองให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปดำเนินการในการปกครองตนเองโดยมีความเป็นอิสระพอสมควร มีงบประมาณและรายได้ รวมทั้งจะต้องมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเป็นของตนเองเป็นส่วนใหญ่หรือทั้งหมด

5. แนวคิดการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคือการที่รัฐบาลมอบความรับผิดชอบในการบริการสาธารณะของรัฐแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย กันเอง

โกวิทช์ พวงงาม (2550:42) ได้ให้แนวคิดการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีสาระสำคัญดังนี้

1. การเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหารจัดการการบริหารงานบุคคล และการเงินการคลังของตนเอง

2. การบริหารราชการแผ่นดินและการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น รัฐกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตัดสินใจในกิจกรรมมากขึ้น เพียงแค่กำกับควบคุมดูแลให้การสนับสนุน ส่งเสริมด้านเทคนิควิชาการ และตรวจสอบติดตามประเมินผล

3. การมีประสิทธิภาพการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดการให้บริการสาธารณะให้ดีขึ้นกว่าเดิม มีคุณภาพมาตรฐาน มีความโปร่งใส และมีประสิทธิภาพ

6. เป้าหมายของแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 เป็นการถ่ายโอนภารกิจ และการบริการสาธารณะที่รัฐดำเนินการอยู่ ภายใต้ระยะเวลาที่กำหนด

สัมพันธ์ เตชะชกริก และคณะ (2546 : 3-4) ได้กล่าวถึงการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ดังนี้

1. ให้มีการถ่ายโอนภารกิจในการจัดการบริการสาธารณะของรัฐให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายใน 4 - 10 ปี

2. กำหนดการจัดสรรภาษีและอากร เงินอุดหนุนและรายได้อื่นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้รัฐบาลภายในปี พุทธศักราช 2544 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 และภายในไม่เกินปี พุทธศักราช 2549 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 35

3. การจัดตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี เกี่ยวกับการจัดการบริการสาธารณะ ให้จัดสรรเงินอุดหนุนให้ตามความจำเป็นและความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4. จัดระบบการถ่ายโอนบุคลากรจากหน่วยงานของรัฐ

5. ปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับการถ่ายโอนภารกิจ

การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล

เทศบาลถือว่าเป็นหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นในเขตชุมชนที่มีความเจริญ และใช้ในการบริหารเมืองเป็นหลัก ซึ่งหลายประเทศประสบความสำเร็จในการใช้ เทศบาล เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการปกครองประเทศ โดยเฉพาะประเทศที่พัฒนาแล้วทั้งหลายสำหรับสังคมไทย

เทศบาลเป็นรูปแบบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในเขตชุมชนเมืองที่ใช้มาตั้งแต่ พุทธศักราช 2476 จนถึงปัจจุบัน

1. ความหมายของเทศบาล

เทศบาล หมายถึง หน่วยการบริหารท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายภายใต้กฎหมายหลักคือ พระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช 2496 ปัจจุบันประเทศไทยมีการบริหารงานรูปแบบเทศบาลทั้งหมด จำนวน 1,619 แห่ง เป็นเทศบาลนครจำนวน 23 แห่ง เทศบาลเมือง จำนวน 140 แห่ง และเทศบาลตำบล จำนวน 1,456 แห่ง (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2551 : 2)

2. ความสำคัญของการบริหารท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล

เทศบาลเป็นรูปแบบที่มีความสำคัญหลายประการเป็นต้นว่า เป็นหน่วยงานในสังกัดราชการบริหารส่วนท้องถิ่นตามหลักการกระจายอำนาจที่ฝึกหัดหรือปูพื้นฐานการบริหารตามระบอบประชาธิปไตยให้ประชาชนมีส่วนร่วมช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล โดยให้ประชาชนบริหารกันเองมีการให้บริการสาธารณะเพื่อสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น อีกทั้งเป็นหน่วยการบริหารท้องถิ่นแรกภายใต้ระบอบประชาธิปไตยและยังคงใช้อยู่

3. วิวัฒนาการของเทศบาลไทย

การพิเคราะห์ศึกษาปัจจุบันและอนาคตของเทศบาลไทย การมองย้อนไปในอดีตและความพยายามในอดีตในทางที่ดีมาปรับใช้หรือเป็นแบบอย่างสำหรับปัจจุบันเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น ดังการศึกษาถึงวิวัฒนาการของเทศบาลไทยก็เพื่อจะได้นำส่วนที่ดีมาใช้และยังจะมีส่วนช่วยทำให้เข้าใจเทศบาลไทยเพิ่มมากขึ้นด้วย วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2546 ข : 20 - 32) ได้แบ่งยุคของวิวัฒนาการเป็น 2 ยุคด้วยกันได้แก่

1. ยุคก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครองประเทศ พุทธศักราช 2475 (พ.ศ. 2461 - 2475) รัชกาลที่ 6 ทรงริเริ่มการบริหารงานตามแนวคิดเทศบาลในเขตพระราชวังในปี พุทธศักราช 2461 เรียกว่า “คูสิตธานี” โดยให้ข้าราชการของพระองค์ดำรงตำแหน่งเป็นฝ่ายรัฐบาล ฝ่ายค้าน มีพรรคการเมืองและหนังสือพิมพ์ ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 7 ทรงจัดตั้งคณะกรรมการจัดการประชาธิปไตยหรือเทศบาล เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน พุทธศักราช 2470 มีหน้าที่ศึกษาดูงานการบริหารท้องถิ่นตามหัวเมืองและประเทศเพื่อนบ้านแล้วทำรายงานเสนอเพื่อจัดตั้งเทศบาลหลังจากคณะกรรมการร่างพระราชบัญญัติเทศบาลแล้วเสร็จ พระองค์ทรงให้ส่งร่างให้กรมร่างกฎหมายพิจารณาเมื่อ วันที่ 2 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2473 แต่เกิดการเปลี่ยนแปลงการปกครองประเทศในปี พุทธศักราช 2475 พระราชบัญญัติจึงตกไป

2. ยุคหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองประเทศ พุทธศักราช 2475 (พ.ศ. 2475 - 2545) ในปีพุทธศักราช 2476 รัฐบาลภายใต้การนำของคณะราษฎรประกาศใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยระเบียบราชการบริหารแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช 2476 แบ่งการบริหารราชการแผ่นดินออกเป็นราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น เทศบาลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเดียวของประเทศ และในปีเดียวกันได้จัดตั้งการบริหารท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลขึ้น โดยตรากฎหมายฉบับแรกคือ พระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พุทธศักราช 2476 กำหนดให้เทศบาลมี 3 ประเภทคือ เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร รูปแบบเทศบาลได้รับการปรับปรุงเสมอมาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

นับแต่ประกาศใช้พระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พุทธศักราช 2476 เป็นต้นมาได้มีการยกเลิก ประกาศใช้และแก้ไขเพิ่มเติมไม่น้อยกว่า 14 ครั้ง สำหรับกฎหมายที่ใช้อยู่ทุกวันนี้ คือ พระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช 2496 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติมฉบับล่าสุด ฉบับที่ 12 พุทธศักราช 2546 และในฉบับที่ 11 เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนในเขตเทศบาลเลือกจะใช้รูปแบบ สภาเทศบาลและคณะเทศมนตรีหรือรูปแบบสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรีได้ตามเจตนารมณ์ของประชาชนด้วยการทำประชามติ อีกทั้งเทศบาลที่หมดวาระไปแล้วต้องจัดให้มีการเลือกตั้งนายกโดยตรงอีกด้วย

เพื่อให้ทราบถึงบทบาทของเทศบาลต่อการพัฒนาหรือให้บริการในพื้นที่ที่รับผิดชอบของตนเอง จะขอกล่าวถึงหน้าที่ของเทศบาลที่จะต้องดำเนินการ ทั้งนี้จะขอกล่าวถึงเฉพาะหน้าที่ของเทศบาลตำบลเท่านั้น หน้าที่ของเทศบาลตามพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช 2496 มาตรา 50 ภายใต้อำนาจแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลมีหน้าที่ที่ต้องทำในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

1. รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
2. ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ
3. รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
4. ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
5. ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง
6. ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม
7. ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
8. บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

9. หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล

มาตรา 51 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลอาจจัดทำกิจการใด ๆ ในเขตเทศบาลดังต่อไปนี้

1. ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา
2. ให้มีโรงฆ่าสัตว์
3. ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม
4. ให้มีสุสาน และ ฌาปนสถาน
5. บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
6. ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์รักษาคนเจ็บไข้
7. ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
8. ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ
9. เทศพาณิชย์

การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนโดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงานและการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยงานนั้นและหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

นอกจากอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช 2496 แล้วเทศบาลมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พุทธศักราช 2542 ซึ่งรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน พุทธศักราช 2540 เป็นรัฐธรรมนูญที่กระจายอำนาจให้ท้องถิ่นได้กำหนดในหมวดที่ 9 รวม 9 มาตรา ตั้งแต่มาตราที่ 282 ถึง มาตราที่ 290 สรุปได้ว่ารัฐจะต้องให้ความสำคัญเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น มีอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ (สัมพันธ์ เศษะอริก และคนอื่น ๆ 2546 : 1) และมาตรา 334 ของรัฐธรรมนูญได้มีบทบังคับให้รัฐบาล ต้องออกกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายใน 2 ปี ต่อมาในสมัยรัฐบาลของนายชวน หลีกภัย ได้ออกพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พุทธศักราช 2542 ขึ้น มีสาระสำคัญในการกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง และตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดให้คณะกรรมการการกระจาย

อำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนการกระจายอำนาจให้แก่
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแผนปฏิบัติการ เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและ
รายงานต่อรัฐสภาให้แล้วเสร็จภายใน 1 ปี หรือภายในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2544

หลักธรรมาภิบาลกับการบริหารจัดการท้องถิ่น

1. แนวคิดการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

แนวคิดในการพัฒนาหลักการธรรมาภิบาลหรือระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและ
สังคมที่ดีมีการกล่าวถึงเป็นระยะในแวดวงของนักวิชาการตั้งแต่ช่วงก่อนการใช้แผนพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 แต่ยังไม่ค่อยแพร่หลาย ด้วยเหตุผล 2 ประการคือ
แนวความคิดยังขาดความชัดเจนและคนส่วนใหญ่ยังไม่สนใจ เมื่อประเทศไทยต้องประสบปัญหา
วิกฤติเศรษฐกิจและการเงิน เมื่อรัฐบาลของนายกรัฐมนตรีนายชวน หลีกภัย ได้เข้ามาบริหาร
ประเทศในปลายปี 2540 ภาวะแวดล้อมและเงื่อนไขการกู้วิกฤติเศรษฐกิจ ทำให้รัฐบาลต้องหันมา
ให้ความสนใจประเด็นนี้อย่างจริงจัง โดยได้พิจารณาเห็นความจำเป็นที่ประเทศชาติต้องมีการ
บริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการบูรณะสังคมและประเทศ
เพื่อพลิกฟื้นภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจ สร้างความเข้มแข็งให้กับสภาพเศรษฐกิจสังคม และการเมือง
ของประเทศเพื่อสามารถรองรับกระแสการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ได้อย่างทันสถานการณ์

รัฐบาลในยุคนั้นได้มีหนังสือลงวันที่ 15 ธันวาคม 2540 ขอความร่วมมือจากมูลนิธิ
สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทยในการดำเนินการค้นคว้า วิจัยเพื่อเสนอแนะแนวทางที่
เหมาะสมทั้งในระยะสั้นและระยะยาวในการแก้ไขปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นและเพื่อ
เสริมสร้างและพัฒนาประเทศให้มีความยั่งยืนถาวร โดยเร็วที่สุด

สังคีต พิริยะรังสรรค์ (2549 : 11-13) ประสพการณ์จากทั่วโลกเช่นเดียวกันที่สอนให้
เรารู้ว่าการต่อสู้กับปัญหาคอร์รัปชันต้องคำนึงถึงการมีรัฐบาลที่ดี (Good Government) และการมี
ธรรมาภิบาล (Good governance) ประกอบกันด้วย เป็นที่ยอมรับทั่วไปแล้วว่ารัฐบาลที่ดีคือเงื่อนไข
เบื้องต้นที่สำคัญมากที่สุดสำหรับการสร้างธรรมาภิบาล และการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืนให้เกิดขึ้น
เพราะรัฐบาลที่ดีจะต้องทำหน้าที่ในวงกรอบการบริหารจัดการของรัฐและกรอบในการบริหารของ
รัฐบาลตลอดจนส่งเสริมธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้น

โดยหลักการแล้วธรรมาภิบาลและการพัฒนาเศรษฐกิจจะต้องถูกกำหนดให้มีเป้าหมาย
ระยะยาวที่ยิ่งกว่าการมีรัฐบาลที่ดี เพราะธรรมาภิบาลมาสามารถจะเกิดขึ้นได้หากไม่มีรัฐบาลที่ดี
ในทางทฤษฎีรัฐบาลที่ดีจะต้องแสดงให้เห็นว่ามีความชอบธรรมทางการเมืองโดยผ่านกระบวนการ
เลือกตั้งที่เป็นประชาธิปไตย และการปฏิบัติต่อพรรคการเมืองฝ่ายค้าน

ด้วยความเป็นธรรม มีความน่าเชื่อถือ (Accountability) ในการให้ข่าวสารข้อมูลแก่สังคม มีการแบ่งแยกอำนาจ มีระบบการตรวจสอบทั้งภายนอกและภายในที่มีประสิทธิภาพ มีระดับการทุจริตและการเล่นพรรคเล่นพวกน้อย ข้าราชการมีความสามารถมีนโยบายที่เป็นจริงและมีค่าใช้จ่ายในการป้องกันประเทศต่ำ สิทธิมนุษยชน ได้รับการคุ้มครอง และกิจกรรมการเคลื่อนไหวของภาคประชาชนได้รับการยอมรับระบบศาลมีความยุติธรรมและรัฐบาลต้องไม่ใช่อำนาจคามอำเภอใจ

การมีระบอบการปกครองที่ดีหรือมีธรรมาภิบาลก็จะช่วยในการควบคุมการคอร์รัปชันได้เช่นเดียวกัน สำหรับธนาคารโลก (พ.ศ. 2537) แล้วธรรมาภิบาลหมายถึง การที่รัฐบาลจะต้องมีนโยบายที่เป็นไปอย่างเปิดเผยและสามารถทำให้เกิดความสำเร็จได้ (นโยบายที่สำคัญๆ ของรัฐที่จะส่งผลกระทบต่อประชาชนอย่างกว้างขวาง สมควรที่จะให้มีการทำประชาพิจารณ์ และผ่านการพิจารณาของสภานิติบัญญัติด้วย) การมีข้าราชการที่มีจริยธรรมไม่ยอมให้นักการเมืองกดขี่ หรือนำไปใช้เป็นเครื่องมือทางการเมืองไม่ยอมให้ข่มขู่คุกคาม หรือคุ้มหัวคะแนนคู่แข่งของนักการเมืองฝ่ายรัฐบาล การบริหารงานของรัฐบาลมีความโปร่งใส น่าเชื่อถือ มีภาคประชาชนที่เข้มแข็งและสามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการกำหนดนโยบายของภาครัฐ ที่สำคัญที่สุดก็คือ ทุกฝ่ายรวมถึงรัฐบาลจะต้องยอมอยู่ใต้กฎหมายและกติกากันเดียวกัน

2. ความหมายของธรรมาภิบาล การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือการจัดการที่ดี ความหมายเรื่องธรรมาภิบาลหรือการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีที่ ซึ่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 มุ่งเน้นให้หน่วยงานของรัฐดำเนินงานตามภาระหน้าที่โดยยึดหลักการพื้นฐาน 6 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

2.1 หลักนิติธรรม หมายถึง การตรากฎหมายที่ถูกต้อง เป็นธรรม การบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย การกำหนดกฎ กติกาและการปฏิบัติตาม กฎ กติกา ที่ตกลงกันไว้อย่างเคร่งครัด โดยคำนึงถึงสิทธิ เสรีภาพความยุติธรรมของสมาชิก

2.2 หลักคุณธรรม หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม การส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ

2.3 หลักความโปร่งใส หมายถึง การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติโดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใส

2.4 หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการแจ้งความเห็น การได้สวนสาธารณะ การประชาวิจารณ์ การแสดงประชามติหรืออื่นๆ

2.5 หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง และการกระทำความผิดในการแก้ปัญหาตลอดจนการเคารพในความเห็นที่แตกต่างและความกล้าที่จะยอมรับผลดีและเสียจากการกระทำของตนเอง

2.6 หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยบรรจงให้คนไทยมีความประหยัด ใช้จ่ายอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก และรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

แต่ละหลักสามารถจำแนกออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับประเทศ ระดับภาครัฐและระดับองค์กร ซึ่งแต่ละระดับมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน กล่าวคือ องค์กรที่ดีการบริหารจัดการที่ดีที่จะสนับสนุนการบริหารจัดการที่ดีของระดับภาครัฐ และระดับประเทศต่อไป ในทางกลับกันการกำหนดบทบาทในระดับประเทศจะมีผลต่อบทบาทภารกิจและการบริหารจัดการของระดับภาครัฐ และระดับองค์กรด้วย

3. การสร้างธรรมาภิบาล (Good Governance) ในองค์กร วรรภัทร โดธนะเกษม (2542 : 11-17) อธิบายว่า Good Governance หมายถึง “การกำกับดูแลที่ดี” หรือหมายถึง “การใช้สิทธิของการเป็นเจ้าของที่จะปกป้องดูแลผลประโยชน์ที่เป็นของตน โดยผ่านกลไกที่เกี่ยวข้องในการบริหาร” โดยหัวใจสำคัญ โครงการขยายผลเพื่อนำตัวชี้วัดการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีระดับองค์กร ไปสู่การปฏิบัติ 2-4 ของธรรมาภิบาล คือ ความโปร่งใส (Transparency) ความยุติธรรม (Fairness) และความรับผิดชอบต่อผลของการตัดสินใจ (Accountability) การกำกับดูแลที่ดีมีความจำเป็นทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน ในกรณีภาครัฐจะเรียกว่า Good Political Governance ผู้เป็นเจ้าของคือ “ประชาชน” ซึ่งใช้สิทธิของตนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าไปทำหน้าที่ในรัฐสภา เพื่อกำกับดูแลผู้บริหารคือรัฐบาลให้บริหารประเทศในทางที่ถูกต้องสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ส่วนในภาคเอกชนเรียกว่า Good Corporate Governance ผู้เป็นเจ้าของคือ “ผู้ถือหุ้น” ใช้สิทธิในการเลือกคณะกรรมการบริษัท เข้าไปทำหน้าที่กำหนดนโยบาย คัดเลือกและกำกับดูแลผู้บริหารให้บริหารงานเพื่อความเจริญก้าวหน้าของบริษัทไปตามเจตนารมณ์ของผู้ถือหุ้น ในตอนท้ายได้กล่าวถึงวิธีการสร้างธรรมาภิบาล ในองค์กรว่าต้องเริ่มจาก

1. คณะกรรมการบริหาร และผู้บริหารระดับสูงจะต้องทำความเข้าใจและให้ความสำคัญกับการเป็นธรรมาภิบาล

2. คณะกรรมการและผู้บริหารระดับสูงควรทบทวน กระบวนการกำกับดูแลที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของคนว่า มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และมีความโปร่งใสเพียงใด

3. ปรับปรุงรูปแบบและกระบวนการกำกับดูแลให้ดีขึ้น และสั่งให้มีการดำเนินการธรรมรัฐและธรรมราชฎ์กับองค์กรประชาสังคม อมรา พงศาพิชญ์ (2541 : 17-24) ได้พยายามวางพื้นฐานความคิดเรื่องธรรมรัฐและธรรมราชฎ์ หรือธรรมาภิบาล โดยสังเขป โดยได้อธิบายความหมายของธรรมรัฐและธรรมราชฎ์โดยแยกเป็นความหมายระดับนามธรรมและรูปธรรม ความหมายของธรรมรัฐและธรรมราชฎ์ในระดับนามธรรม หมายถึง การดูแลผลประโยชน์ของส่วนรวม โดยสมาชิกของสังคมนั้นมีการตรวจสอบซึ่งกันและกัน ส่วนความหมายในระดับรูปธรรม คือ การกำหนดเกณฑ์หรือกติกาเพื่อให้สมาชิกในรัฐได้มีแนวทางปฏิบัติร่วมกัน

4. การมีกฎหมายรองรับการมีส่วนร่วมของประชาชน (Access to Justices) ธีระยุทธ บุญมี (2541 : 17) ได้ศึกษาเรื่องธรรมรัฐแห่งชาติ ยุทธศาสตร์กฎหมายประเทศไทย โดยได้กล่าววาทะกลางวิถุคติเศรษฐกิจที่รุนแรง และกำลังจะนำมาซึ่งวิถุคติใหญ่ทางสังคม ธีระยุทธได้เสนอแนวคิด ธรรมรัฐแห่งชาติขึ้นเพื่อเป็นยุทธศาสตร์ในการกอบกู้วิถุคติเศรษฐกิจและสังคมรวมทั้งผลักดันให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน ธรรมรัฐแห่งชาติเป็นพัฒนาการขั้นสำคัญของการก่อตัวเป็นสังคมเข้มแข็ง กล่าวคือเป็นขั้นตอนของการก่อตัวขึ้น เป็นอุดมการณ์ร่วมของสังคม เป็นแนวคิดในเชิงปฏิบัติที่เรียกร้องให้มีการยกระดับความสัมพันธ์และความร่วมมือกันอย่างจริงจังของทั้งภาครัฐ ภาคสังคม และภาคเอกชน เพื่อปฏิรูประบบต่างๆ ในสังคมเสียใหม่ และสร้างระบบการบริหารประเทศที่มีประสิทธิภาพ มีคุณธรรม โปร่งใส ยุติธรรม และตรวจสอบได้

4. การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีในหน่วยงานภาครัฐ

สถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศไทย (TDRI) (2541) ซึ่งมูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย ได้ระดมนักคิดในประเทศไทยหลายสาขาที่อาสาสมัครมาร่วมทำงาน และคณะทำงานได้จัดเอกสารข้อเสนอเพื่อส่งเสริมธรรมาภิบาลไทย เสนอต่อนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 23 เมษายน 2542 ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (สำนักงาน ก.พ.) จัดทำบันทึกเรื่องนี้เป็นวาระแห่งชาติว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีเสนอต่อนายกรัฐมนตรี

คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาในการประชุมวันที่ 11 พฤษภาคม 2542 โดยมีมติเห็นชอบตามข้อเสนอ และเห็นควรให้เร่งสร้างธรรมาภิบาลในหน่วยงานภาครัฐเพื่อเป็นแกนนำในการ

พัฒนาและส่งเสริมชมรมภักดีในสังคมไทย โดยให้จัดทำเป็นระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีเพื่อหน่วยงานของรัฐสามารถนำไปปฏิบัติได้ และจะไม่ถูกยกเลิกเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาล ซึ่งจะทำให้การดำเนินการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ต่อมาคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2542 เห็นชอบร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (ปัจจุบันยกเลิกแล้ว)

นายกรัฐมนตรีได้ลงนามเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2542 และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป เล่ม 16 ง ลงวันที่ 10 สิงหาคม 2542 ระเบียบนี้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ต่อมาสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งเวียนระเบียบนี้ให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งทราบและถือปฏิบัติ ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สลก. ที่ 0204 ว/ว 130 ลงวันที่ 16 สิงหาคม 2542

4.1 สาระสำคัญของระเบียบ

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 มีสาระสำคัญ ดังนี้

4.2 จุดมุ่งหมาย

สร้างกฎเกณฑ์และกลไกที่ดีในการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมเพื่อให้หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงสามารถส่งสัญญาณเตือนภัยและผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องสามารถปรับเปลี่ยนกลไกและฟันเฟืองการทำงานและการประสานงานในภาครัฐและภาคเอกชนรับรองได้อย่างทันท่วงทีในยามที่มีปัญหา

พัฒนาศักยภาพของนักวิชาการให้สามารถศึกษา ค้นคว้า และเสนอแนะแนวทางแก้ไขจุดบกพร่องต่างๆ ที่จำเป็นต่อการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมอย่างถูกต้อง กล้าหาญ และมีจริยธรรม

ปรับปรุงระบบการตัดสินใจและการบริหารจัดการทั้งของภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชนให้รวดเร็วชัดเจนและเป็นธรรม

ขยายโอกาสของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร โดยเฉพาะข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์บ้านเมืองเพื่อร่วมกับภาครัฐในการตัดสินใจและแก้ปัญหาส่วนรวมขจัดการทุจริตประพฤติมิชอบและการหลีกเลี่ยงกฎหมายเพื่อแสวงหาประโยชน์ใส่ตนหรือกิจการที่ตนมีส่วนได้เสียทั้งในภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชน เพื่อให้เกิดความสำนึกรับผิดชอบต่อส่วนรวมร่วมกัน

4.3 หลักยึดในการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี 6 ประการ ได้แก่

4.3.1 หลักนิติธรรม

4.3.2 หลักคุณธรรม

179223

๑๓
302.17
๓๑๖๑๘
๓๑
๒๕๕๘

- 4.3.3 หลักความโปร่งใส
- 4.3.4 หลักการมีส่วนร่วม
- 4.3.5 หลักความรับผิดชอบ
- 4.3.6 หลักความคุ้มค่า

4.4 กลยุทธ์

เพื่อสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีให้เกิดขึ้นในทุกภาคของสังคม จำเป็นต้องร่วมดำเนินกิจการอย่างต่อเนื่องทั้งในระยะเฉพาหน้า ระยะกลาง และระยะยาว โดยต้องมีการปฏิรูปใน 3 ส่วนดังนี้

ภาครัฐต้องปฏิรูปบทบาทหน้าที่ โครงสร้าง และกระบวนการทำงานของหน่วยงาน ภาครัฐให้มีความโปร่งใส ซื่อสัตย์ มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล ถือประชาชนเป็นเป้าหมายสูงสุดในการทำงานสามารถทำงานร่วมกับภาคธุรกิจเอกชนและภาคประชาชนได้อย่างราบรื่น

ภาคธุรกิจเอกชนต้องปฏิรูปการทำงาน โดยยึดคติที่โปร่งใสมีความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น เป็นธรรมต่อลูกค้า รับผิดชอบต่อสังคม มีมาตรฐานการบริการ มีระบบตรวจสอบที่มีคุณภาพ สามารถทำงานร่วมกับภาครัฐและภาคเอกชนได้อย่างราบรื่น

ภาคประชาชน ต้องสร้างเสริมให้ประชาชนเกิดความตระหนักในสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบทางเศรษฐกิจ สังคมและบ้านเมือง มีความรู้ความเข้าใจในหลักการของการสร้างการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี

4.5 แนวทางปฏิบัติ

สร้างความตระหนักร่วมกันในสังคม เพื่อให้เกิดกระบวนการสร้างสรรค์กลไกการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี

ออกกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญและกฎหมายอื่นๆ ที่จำเป็นรวมทั้งการดำเนินการให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

เร่งรัดให้เกิดการปฏิรูปการบริหารภาครัฐและการปฏิรูปการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม

เร่งรัดแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในภาครัฐ และภาคธุรกิจเอกชน

เร่งสร้างมาตรฐานการดำเนินธุรกิจ

4.6 มาตรการ

เร่งรัดให้หน่วยงานของรัฐทำความเข้าใจและตระหนักถึงความจำเป็นที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ตามหลักการ 6 ประการ ตามระเบียบ

เร่งรัดการดำเนินการเพื่อออกกฎหมายตามรัฐธรรมนูญให้เสร็จสิ้น โดยเร็ว

เร่งรัดการดำเนินการตามแผนปฏิรูประบบการบริหารภาครัฐ

เร่งรัดให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540

ส่งเสริมและกำกับให้หน่วยงานของรัฐ กำหนดแผนการสร้างโปร่งใสและป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบในระบบราชการและรายงานผลการดำเนินการในรอบปีต่อคณะรัฐมนตรี

สนับสนุนการทำงานของคณะกรรมการที่มีหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ

ให้กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการคลัง และหน่วยงานของรัฐอื่นที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินงานของธุรกิจเอกชนส่งเสริม สนับสนุนระบบเศรษฐกิจเสรีโดยอาศัยกลไกตลาด ให้ความคุ้มครองผู้บริโภค ส่งเสริมให้มีมาตรฐานที่ดีในการดำเนินธุรกิจ

ทั้งนี้ ระเบียบนี้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐและผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติตามระเบียบนี้ และรายงานผลการดำเนินงานความคืบหน้า ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคต่อคณะรัฐมนตรีเป็นระยะหรือตามเวลาที่กำหนดในระเบียบนี้ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน 2544 : 13-24)

อย่างไรก็ดีระเบียบนี้ได้ยกเลิกและมีการออกพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 แทน

วาระแห่งชาติด้านจริยธรรม ธรรมภิบาลและการปกป้องการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ

รัฐบาลได้ประกาศเจตนารมณ์ในคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน พ.ศ.2549 ในการแก้ปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบที่เกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง รวมถึงปัญหาความเสื่อมศรัทธาในการบริหารราชการแผ่นดิน ทำให้มีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะฟื้นฟูระบบคุณธรรม จริยธรรม และธรรมภิบาลในการบริหารราชการแผ่นดิน ตลอดจนเปิดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม และการขับเคลื่อนการบริหารราชการแผ่นดินตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

วาระแห่งชาติด้านจริยธรรม ธรรมภิบาล และการป้องกันการทุจริตและพฤติกรรมมิชอบในภาครัฐเป็นไปเพื่อทำให้ประชาชนเกิดความมั่นใจ ศรัทธา และไว้วางใจในการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลและหน่วยงานภาครัฐราชการ รวมถึงตัวข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในทุกระดับ โดยเฉพาะการใช้อำนาจรัฐและการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน ทั้งนี้ การบริหารราชการแผ่นดินจะต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประเทศชาติและประชาชนเป็นสำคัญ

สำหรับวาระแห่งชาติด้านจริยธรรม ธรรมาภิบาล และการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐนี้มีสาระครอบคลุมยุทธศาสตร์และมาตรการต่างๆ อย่างสมดุล ทั้งในส่วนของรูปแบบการผลักดันให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายและประมวลจริยธรรม/จรรยาบรรณอย่างจริงจัง (Compliance-based approach) และรูปแบบการเสริมสร้าง กระตุ้นยกระดับให้หน่วยงานภาครัฐและตัวข้าราชการเกิด “ความเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา” โดยเฉพาะการเตรียมตัวและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สามารถไตร่ตรองใช้เหตุผลอย่างรอบคอบ มีการปฏิบัติราชการได้อย่างเหมาะสม กล่าวเผชิญกับสิ่งที่ได้ตัดสินใจและกระทำลงไป ให้เกียรติซึ่งกันและกันดูแลป้องกันรักษาปกป้องไม่ให้เกิดการปฏิบัติราชการ หรือการปฏิบัติตนเกิดความเสียหายหรือเกิดความเสียหายต่อความไม่คังามใดๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น (Integrity-based approach) โดยมีเป้าประสงค์สำคัญๆ รวม 2 ประการ ได้แก่ (สรยุทธ จุลานนท์. 2549 : 7)

1. ลดและปิดโอกาสการทุจริตและประพฤติมิชอบต่อวงราชการเพื่อสร้างคังามโปร่งใส ซื่อสัตย์สุจริต ลดความสูญเสียและขจัดรู้งั่วไหลในการปฏิบัติราชการ

2. สร้างจิตสำนึกในการประพฤติมิชอบ ให้ยึดมั่นในหลักศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ ความสุจริต ซื่อตรง เทียงธรรม เป็นกลาง ไม่เลือกปฏิบัติรวมถึงการปฏิบัติราชการอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ประหยัด เกิดความคุ้มค้ำมีคุณภาพมาตรฐาน ถูกต้อง ตอบสนองความต้องการของประชาชน และมีความรับผิดชอบต่องังคม

ในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ดังกล่าว จำเป็นที่จะต้องอาศัยปัจจัยองค์ประกอบด้านต่างๆ ซึ่งจะต้องมีมาตรการผลักดันให้เกิดขึ้นพร้อมกันไปอย่างมีระบบ เริ่มตั้งแต่ในระบบบุคคลขึ้นไปยังระดับองค์การ

การขับเคลื่อนวาระแห่งชาติด้านจริยธรรม ธรรมาภิบาลและการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐดังกล่าวนี้ จำเป็นจะต้องให้ความสำคัญในปัจจัยองค์ประกอบแห่งความสำรับ 3 ด้านคือ (สรยุทธ จุลานนท์. 2549 : 8)

1. การสร้างกลุ่มผู้นำและผลักดันให้เกิดองค์การแห่งสุจริตธรรม มีประสิทธิภาพ และมีศักดิ์ศรี (Organizational Integrity) ในทุกระดับ เพื่อเป็นแบบอย่างของการเรียนรู้และขยายผล

2. การพัฒนาระบบคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล ซึ่งเป็นระบบย่อยต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงสอดคล้องกัน ได้แก่ การปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ วัฒนธรรมและค่านิยม การฝึกอบรม การสร้างทักษะ และพัฒนาข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในรูปแบบต่างๆ การจัดให้มีค้ำให้การคุ้มครองผู้ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการทุจริต ประพฤติมิชอบในวงราชการและ

การผลักดันให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม/จรรยาบรรณตลอดจนการวางระบบการบริหาร
จริยธรรมการวัดผลและการตรวจสอบ

3. การวางระบบสนับสนุนและโครงสร้างพื้นฐานทางด้านคุณธรรม จริยธรรม และ
ธรรมาภิบาล ได้แก่ การออกกฎหมาย การพัฒนาระบบ และจัดให้มีหน่วยงานรับผิดชอบโดยตรง
การสื่อสารทำความเข้าใจเพื่อผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลง การเปิดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม
และการติดตามสถานการณ์ของบรรดาองค์กร/กลุ่มพลังต่างๆ ในสังคม รวมถึงการศึกษา
วิจัยเชิงลึก เพื่อสร้างองค์ความรู้ในการพัฒนาขึ้นไป

การขับเคลื่อนวาระแห่งชาติด้านจริยธรรม ธรรมาภิบาล และการป้องกันการทุจริตและ
ประพฤติมิชอบในภาครัฐ สามารถแยกออกมาได้ 3 ระดับคือ ระดับรัฐบาลที่ขับเคลื่อนในภาพรวม
ทั้งระบบในภาพรัฐ ระดับหน่วยงานที่มุ่งให้ในแต่ละส่วนราชการกำหนดกลยุทธ์/โครงการ
นวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อเสริมสร้างระบบคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล และระดับบุคคล คือ
ข้าราชการแต่ละคนจะต้องมุ่งเน้นการปลูกฝังอุดมการณ์ คุณธรรมและจริยธรรมให้หยั่งลึกลงไป
ในจิตใจจนเป็นพฤติกรรมนิสัย เพื่อเสริมสร้างศักดิ์ศรีและคุณค่าแห่งชีวิตของคน

สำหรับยุทธศาสตร์สำคัญในการดำเนินการนั้น ได้แก่ (สุรยุทธ์ จุลานนท์. 2549 : 10 –
11)

1. การยกย่องพระราชบัญญัติส่งเสริมธรรมาภิบาลภาครัฐ โดยมีองค์ประกอบหลัก
ได้แก่

1.1 การจัดตั้ง “สภาธรรมาภิบาลแห่งชาติ” ประกอบด้วยผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน
จำนวนประมาณ 20 คน เพื่อเป็นองค์กรหลักในการขับเคลื่อนกระแสคุณธรรม จริยธรรม และธรร
มาภิบาลของสังคม

1.2 การจัดตั้งองค์สนับสนุนการปฏิบัติงานในภาครัฐ ได้แก่ “สำนักงานส่งเสริม
คุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลภาครัฐ” เพื่อรับผิดชอบในการพัฒนา

ส่งเสริมป้องกันและปราบปราม ตลอดจนจัดทำมาตรฐานจรรยาบรรณสำหรับ
ข้าราชการการเมืองและข้าราชการประจำและเจ้าหน้าที่ภาครัฐในทุกระดับ

2. การสร้างกระบวนการเรียนรู้ในระดับองค์กรและระดับบุคคลด้านคุณธรรม
จริยธรรม และธรรมาภิบาลในภาคราชการ เพื่อผลักดันให้เกิดองค์การสุจริตธรรมที่มีศักดิ์ศรี
(Organizational Integrity) ในภาคราชการทุกระดับในวงกว้าง

บทเรียนของวิกฤตเศรษฐกิจในทศวรรษที่แล้วทำให้เราทราบถึงความไม่รู้จักประมาณ
คน การไม่รู้จักพอดี ในขณะที่เดียวกันของวิกฤตทางการเมืองที่เพิ่มผ่านมา ทำให้เราได้เห็นรอยปริ
ของความคิดที่แตกต่างกันของคนในชาติ

แนวคิดและทฤษฎีการบริหาร

การบริหารเป็นศิลปะในการทำให้สิ่งต่าง ๆ ได้รับการกระทำจนเป็นผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่บุคคลร่วมกันกำหนด โดยใช้กระบวนการอย่างมีระบบและใช้ทรัพยากรตลอดจนเทคนิคต่างๆ อย่างเหมาะสม โดยตรงชัย วงศ์สุวรรณ (2540 : 130-132) ได้กล่าวถึงแนวคิดการบริหารไว้ดังนี้

1. แนวคิดการบริหารของเฮนรี ฟาโยล์ (Henry Fayol ค.ศ. 1841-1925)

ฟาโยล์คิดค้นหลักการ 14 ข้อ ซึ่งเขาเรียกว่า “หลักการจัดการ” (A principle of management) ขึ้นมาเพื่อช่วยให้ผู้บริหารสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเขาแนะนำว่าควรใช้หลักการนี้อย่างยืดหยุ่น ความท้าทายจึงอยู่ที่ว่าผู้บริหารควรจะใช้หลักการเหล่านี้เมื่อใด และอย่างไร รายละเอียดของหลักการทั้ง 14 ข้อนี้ มีดังนี้

1. การแบ่งงานกันทำ
2. อำนาจโดยชอบธรรมวินัย
3. เอกภาพของสายการบังคับบัญชา
4. เอกภาพของคำสั่ง
5. ความสัมพันธ์อันดีระหว่างคนในการทำงาน
6. การให้รางวัลตอบแทน
7. การรวมอำนาจ
8. ลำดับชั้นของสายการบังคับบัญชา
9. คำสั่ง
10. ความเสมอภาค
11. ความมั่นคงของพนักงาน
12. ความศรัทธา
13. วินัย
14. หลักผลประโยชน์ส่วนรวมมาก่อนผลประโยชน์ส่วนตัว

2. แนวความคิดหลักการบริหารของเออวิก และกูลิก (Lyndall Urwick และ Luthor Gulick ค.ศ. 1987)

แนวความคิดทางการบริหารที่อยู่ในกลุ่มหลักการบริหารที่สำคัญอีกแนวความคิดหนึ่ง นอกจากแนวความคิดของฟาโยล์ ได้แก่ แนวความคิดของเออวิก และกูลิก นักวิชาการทั้งสองได้เสนอแนวความคิดทางการบริหาร โดยเสนอว่า การบริหารเป็นเรื่องของการ

ประสานงานภายในองค์กร และเสนอหลักในการประสานงานและการทำงานในองค์กรไว้ดังนี้ (วันชัย มีชาติ. 2549 : 39-41)

1. เมื่อเกิดองค์การขึ้นมาจะมีการแบ่งงานกันทำเกิดขึ้นเนื่องจากคนมีความแตกต่างกันทั้งในด้านของความถนัด ความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ การแบ่งงานกันทำจึงเป็นเรื่องจำเป็นสำหรับองค์การ

2. เมื่อมีการแบ่งงานกันทำ องค์การจำเป็นต้องมีระบบการประสานงานเพื่อเชื่อมโยงงานทุกส่วนขององค์การเข้าด้วยกัน การประสานงานในองค์การสามารถทำได้สองวิธี คือ

2.1 การประสานงานโดยใช้โครงสร้างองค์การ

2.2 การประสานงานทางความคิด

ซึ่งแต่ละวิธีมีรายละเอียดดังนี้คือ

การประสานงานโดยใช้โครงสร้างองค์การ สามารถกระทำได้หลายวิธี เช่น

1. การจัดโครงสร้างอำนาจภายในองค์การ องค์การจะประสานงานโดยการจัดโครงสร้างอำนาจที่ชัดเจนสำคัญ คือ 1. หลักขอบข่ายการควบคุม 2. หลักเอกภาพในการควบคุม และ 3. การจัดหน่วยงายย่อยในองค์การให้มีความกลมกลืน

2. การประสานงานผ่านหน้าที่ของฝ่ายบริหาร องค์การจะใช้น้ำหนักของหัวหน้าในการประสานงานในองค์การ ซึ่งหน้าที่ของหัวหน้าจะประกอบด้วยหน้าที่ 7 ประการ ซึ่งเรียกว่า POSDCoRB ซึ่งการวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การบริหารงานบุคคล (Staffing) การอำนวยความสะดวก (Directing) การประสานงาน (Co-ordinating) การรายงาน (Reporting) และการบริหารงบประมาณ (Budgeting) ซึ่งหน้าที่ของนักบริหารทั้ง 7 ประการนี้เป็นที่รับรู้กันอย่างกว้างขวาง

3. การประสานหน่วยงานย่อยในองค์การ โดยใช้การจัดองค์การ ซึ่งกูดลิกและเออวิก เสนอว่าองค์การสามารถจัดหน่วยงานย่อยในองค์การได้หลายรูปแบบตามความเหมาะสมคือ 1. การจัดองค์การตามวัตถุประสงค์ 2. การจัดองค์การตามกระบวนการ 3. การจัดองค์การตามลูกค้า และ 4. การจัดองค์การตามสถานที่ตั้ง

การประสานงานโดยใช้การประสานทางความคิดหรือการมีเจตนารมณ์ร่วมกัน เป็นวิธีการที่องค์การประสานงาน โดยการสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของสมาชิกในการทำงานร่วมกัน ผู้ปฏิบัติงานจะมุ่งทำงานเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายขององค์การ การประสานงานโดยใช้เจตนารมณ์ของสมาชิกจะเป็นเรื่องของการสร้างอุดมการณ์ในการทำงานของสมาชิก และสร้างความจงรักภักดีในองค์การให้เกิดขึ้น

3. แนวคิดการบริหารของแมกซ์ เว็บบอร์ (Max Weber ค.ศ. 1864-1920)

ปัญญาชนนักคิดด้านอุคมคติ และนักสังคมวิทยาผู้มั่งคั่งชาวเยอรมัน เขาได้พัฒนาทฤษฎีเกี่ยวกับโครงสร้างและกิจกรรมขององค์การที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับอำนาจหน้าที่ โดยเรียกรูปแบบขององค์การในอุคมคติของเขาว่า “ระบบราชการ” (Bureaucracy) ทฤษฎีระบบราชการของเว็บเบอร์เป็นต้นแบบ (Model) ที่องค์กรขนาดใหญ่จำนวนมากในปัจจุบันยังคงใช้อยู่ซึ่งหลักการของทฤษฎีนี้มีส่วนละม้ายคล้ายคลึงกับทฤษฎีการจัดการเชิงวิทยาศาสตร์ในเรื่องความเป็นอุคมคติ ความมีเหตุมีผล ความสามารถในการพยากรณ์ ความเป็นทางการ ความสามารถทางเทคนิค และความเป็นอำนาจนิยม

ระบบราชการในอุคมคติของเว็บเบอร์ มีลักษณะสำคัญ 6 ประการ ดังต่อไปนี้
(ธงชัย วงศ์สุวรรณ. 2540 : 170)

1. การแบ่งงานกันทำ งานต่างๆ ในองค์กรจะถูกแตกออกเป็นงานเล็กๆ ง่ายๆ มีลักษณะเป็นงานประจำ และเป็นงานที่ถูกกำหนดไว้แล้วอย่างดี
2. ลำดับชั้นของอำนาจหน้าที่ ตำแหน่งต่างๆ จะถูกกำหนดหรือจัดให้อยู่ในลักษณะลำดับชั้นสายการบังคับบัญชาที่ลดหลั่นกันลงไป ในตำแหน่งที่ต่ำกว่าจะถูกบังคับบัญชาโดยตำแหน่งที่สูงกว่า
3. การคัดเลือกอย่างเป็นทางการ สมาชิกองค์กรทุกคนจะถูกคัดเลือกมาจากการฝึกอบรม การศึกษา หรือการสอบคัดเลือกที่เป็นทางการเท่านั้น ไม่มีการเล่นพรรคเล่นพวกหรือความเสนห์หาจากผู้บริหารในระดับใดระดับหนึ่งขององค์การแต่อย่างใด
4. กฎเกณฑ์ระเบียบที่เป็นทางการ เพื่อประกันความเป็นเอกภาพและการแสดงออกของลูกจ้างอย่างมีวินัย ผู้บริหารต้องอิงอยู่กับกฎเกณฑ์ระเบียบราชการอย่างเป็นทางการ
5. ความสัมพันธ์ที่เป็นทางการ การใช้กฎและระเบียบราชการในการควบคุมให้เป็นเอกภาพมีเหตุผลมาจากความพยายามที่จะหลีกเลี่ยงการใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวของลูกจ้างนั่นเอง ดังนั้นความสัมพันธ์ในองค์กรควรมีรูปแบบของความสัมพันธ์ที่เป็นทางการเท่านั้น
6. ความเป็นอาชีพ ผู้บริหารในระบบราชการ คือมีอาชีพที่ทำงานภายใต้เงินเดือนประจำ และมุ่งพัฒนาวิชาชีพแห่งตนในองค์กร มิใช่เจ้าของหรือผู้ประกอบการแต่อย่างใด

4. แนวคิดการบริหาร PDCA ของเดมมิ่ง (Dr.W.Edwards Deming ค.ศ.1900-1993)

เดมมิ่งเป็นปรมาจารย์ทางการจัดการบริหารคุณภาพ PDCA เป็นเทคนิคในการแก้ปัญหาหรือปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น โดยช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถคิดปรับปรุงอย่างเป็นระบบ

วงจร PDCA ที่สมบูรณ์นั้นจะต้องหมุนไปด้านหน้าอย่างต่อเนื่อง ซึ่งหมายถึง การปรับปรุงโดยไม่มีที่สิ้นสุด PDCA มีรายละเอียดดังนี้ (ธงชัย วงศ์ชัยสุวรรณ.2540:142-143)

1. การวางแผน (Plan) หมายความว่ารวมถึง การกำหนดเป้าหมายวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานวิธีการและขั้นตอนที่จำเป็นเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายในการวางแผน จะต้องทำความเข้าใจกับเป้าหมาย วัตถุประสงค์ให้ชัดเจน เป้าหมายที่กำหนดต้องเป็นไปตาม นโยบาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจขององค์กร เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาที่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ทั้งทั้งองค์กรการวางแผนในบางด้านอาจจำเป็นต้องกำหนดมาตรฐานของวิธีการทำงานหรือเกณฑ์มาตรฐานต่างๆ ไปพร้อมกันด้วยข้อกำหนดที่เป็นมาตรฐานนี้จะช่วยให้การวางแผน มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพราะใช้เป็นเกณฑ์ในการตรวจสอบได้ว่า การปฏิบัติงานเป็นไปตาม มาตรฐานที่ได้ระบุไว้ในแผนหรือไม่

2. ปฏิบัติ (Do) หมายถึง การปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งก่อนที่จะ ปฏิบัติงานใดๆ จำเป็นต้องศึกษาข้อมูลและเงื่อนไขต่างๆ ของสภาพงานที่เกี่ยวข้องเสียก่อนในกรณี ที่เป็นงานประจำที่เคยปฏิบัติหรือเป็นงานเล็กอาจใช้วิธีการเรียนรู้ การศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง แต่ ถ้าเป็นงานใหม่หรืองานใหญ่ที่ต้องใช้บุคลากรจำนวนมาก อาจต้องจัดให้มีการฝึกอบรมก่อนที่จะ ปฏิบัติจริง การปฏิบัติจะต้องดำเนินการไปตามแผน วิธีการ และขั้นตอนที่ได้กำหนดไว้ และ จะต้องเก็บรวบรวมและบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานไว้ด้วย เพื่อใช้เป็นข้อมูลใน การดำเนินงานในขั้นตอนต่อไป

3. ตรวจสอบ (Check) เป็นกิจกรรมที่มีขึ้นเพื่อประเมินผลว่ามีการปฏิบัติงานตาม แผนหรือไม่ มีปัญหาเกิดขึ้นในระหว่างการปฏิบัติงานหรือไม่ ขั้นตอนนี้มีความสำคัญ เนื่องจาก ในการดำเนินงานใดๆ มักจะเกิดปัญหาแทรกซ้อนที่ทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนอยู่เสมอ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อประสิทธิภาพและคุณภาพของการทำงาน การติดตาม การตรวจสอบ และ การประเมินปัญหาจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องกระทำควบคู่ไปกับการดำเนินงาน เพื่อจะได้ทราบข้อมูลที่เป็น ประโยชน์ในการปรับปรุงคุณภาพของการดำเนินงานต่อไปในการตรวจสอบและการประเมิน การปฏิบัติงานจะต้องตรวจสอบด้วยการปฏิบัติเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้หรือไม่ทั้งนี้ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพของงาน

4. การปรับปรุง (Act) เป็นกิจกรรมที่มีขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นหลังจากได้ทำ การตรวจสอบแล้ว การปรับปรุงอาจเป็นการแก้ไขแบบเร่งด่วนเฉพาะหน้า หรือการค้นหาสาเหตุที่ แท้จริงของปัญหา เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาซ้ำรอยเดิม การปรับปรุงอาจนำไปสู่การกำหนด มาตรฐานของวิธีการทำงานที่ต่างจากเดิม เมื่อมีการดำเนินงานตามวงจร PDCA ในรอบใหม่ ข้อมูลที่ได้จากการปรับปรุงจะช่วยให้การวางแผนมีความสมบูรณ์และมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ได้ด้วย

การบริหารงานในระดับต่างๆ ทุกระดับตั้งแต่เล็กที่สุดคือการปฏิบัติงานประจำวันของบุคคลคนหนึ่ง จนถึงโครงการในระดับใหญ่ที่ต้องใช้กำลังคนและเงินงบประมาณจำนวนมากย่อมมีกิจกรรม PDCA เกิดขึ้นเสมอ โดยมีการดำเนินกิจกรรมที่ครบวงจรบ้าง ไม่ครบวงจรบ้าง แตกต่างกันตามลักษณะงานและสภาพแวดล้อมในการทำงาน ในแต่ละองค์กรจะมีวงจร PDCA อยู่หลายๆ วง วงใหญ่ที่สุดคือวงที่มีวิสัยทัศน์และแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรเป็นแผนงาน (P) แผนงานวงใหญ่สุดนี้อาจครอบคลุมระยะเวลาต่อเนื่องกันหลายปี จึงจะบรรลุ การจะผลักดันให้วิสัยทัศน์ และแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรปรากฏเป็นจริงได้จะต้องปฏิบัติ (P) โดยนำแผนยุทธศาสตร์มากำหนดเป็นแผนปฏิบัติงานประจำปีของหน่วยงานต่างๆ ขององค์กร แผนการปฏิบัติงานประจำปีจะก่อให้เกิดวงจร PDCA ของหน่วยงานขึ้นใหม่ หากหน่วยงานมีขนาดใหญ่ มีบุคลากรที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก ก็จะต้องแบ่งกระจายความรับผิดชอบไปยังหน่วยงานต่างๆ ทำให้เกิดวงจร PDCA เพิ่มขึ้นอีกหลายๆ วง โดยมีความเชื่อมโยงและซ้อนกันอยู่ การปฏิบัติงานของหน่วยงานทั้งหมดจะรวมกันเป็น (D) ขององค์กรนั้น ซึ่งองค์กรจะต้องทำการติดตามตรวจสอบ (C) และแก้ไขปรับปรุงจุดที่เป็นปัญหา หรืออาจต้องปรับแผนใหม่ในแต่ละปี (A) เพื่อให้วิสัยทัศน์และแผนยุทธศาสตร์ระยะยาวนั้นปรากฏเป็นจริงและทำให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์รวมขององค์กร ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ

5. แนวความคิดในกลุ่มการจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management)

แนวความคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่ หรือที่เรียกว่า NPM (New Public Management) เป็นกระแสความคิดในการบริหารองค์กรที่เกิดขึ้นในช่วง 10-20 ปีที่ผ่านมา โดยแนวความคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่นี้มีสาระสำคัญคือ (R.A.W. Rhodes, "The New Governance : Governing without Government".1997:107; อ้างถึงใน วันชัย มีชาติ 2549 : 63-68)

1. การนำเทคนิคและเครื่องมือทางการบริหารที่ใช้ได้ผลในภาคเอกชนมาใช้ในการบริหารงานของหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งลักษณะนี้เป็นแนวความคิดที่เรียกว่า การจัดการนิยม (Managerialism) เทคนิควิธีการบริหารที่นำมาใช้ได้แก่ การบริหารโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Managing by results) การควบคุมและจัดการในเรื่องมาตรฐานการทำงาน (Explicit standard and measures of performance) การคำนวณความคุ้มค่าในการลงทุน (Value for money) เป็นต้น

2. การให้มีหน่วยงานแบบอื่นเข้ามาดำเนินการ ซึ่งจะทำให้เกิดการแข่งขันในการให้บริการประชาชน การให้หน่วยงานราชการเป็นกลไกประการเดียวจะทำให้การบริหารไม่เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร การใช้กลไกตลาดเข้ามาช่วยจะทำให้การจัดการภาครัฐดีขึ้น

แนวความคิดในการบริหารสมัยใหม่จะเป็นการเสนอเทคนิคทางการบริหารที่นำมาแก้ปัญหาและพัฒนาการทำงานขององค์กร ซึ่งนอกจากแนวความคิดข้างต้นแล้วยังมีเทคนิค

ทางการบริหารอีกหลายประการที่มีการนำมาช่วยในการบริหาร เช่น เทคนิคในเรื่องการควบคุมคุณภาพ QCC (Quality Control Circle) เทคนิค TQM (Total Quality Management) เทคนิคการบริหารงานโดยชี้วัดวัตถุประสงค์ (MBO : Management By Objective) เป็นต้น ซึ่งมีการนำมาใช้ในการบริหารงานขององค์กร

จะเห็นได้ว่าแนวความคิด ทฤษฎีทางการบริหารในยุคนี้มีความหลากหลายมากขึ้น ลักษณะของแนวความคิดจะมีความแตกต่างกันออกไป

แนวคิดเกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์

มนุษยสัมพันธ์คือการที่เรารู้จักตัวตนที่แท้จริงของตนเองตามความเป็นจริง ทำให้สามารถวิเคราะห์ตนเองได้อย่างถูกต้องนำไปสู่การปรับปรุงตนเอง และมองบุคคลอื่นอย่างเข้าใจ ขอมรับในความแตกต่างของตนเองกับบุคคลอื่นทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างบุคคล อันจะนำมาซึ่งสิ่งแวดล้อมที่ดีและสังคมที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งได้นักวิชาการให้คำจำกัดความหมายของคำว่ามนุษยสัมพันธ์ไว้อย่างมากมาย โดยจะขอหยิบยกความหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยมาเสนอ ดังต่อไปนี้

1. ความหมายของมนุษยสัมพันธ์

มนุษยสัมพันธ์ หมายถึงการพบปะสังสรรค์และการให้ความร่วมมือและการให้ความช่วยเหลือในกิจการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ค่อกันเพื่อให้เกิดความความรู้สึที่ดีและความผูกพันที่ดีต่อกัน และมีนักวิชาการได้ให้ความหมายของมนุษยสัมพันธ์ไว้ดังนี้

นิพนธ์ กันธเสวี (2528 : 25) ให้ความหมาย มนุษยสัมพันธ์ หมายถึง การติดต่อเกี่ยวข้องกัน เพื่อเป็นสะพานทอดไปสู่ความเป็นมิตร รวมทั้งการพัฒนาตนเองให้เป็นที่รักใคร่ชอบพอและได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากผู้อื่น

ชูชัย สมितिไกร และสมชาย เดียวกุล (2530 : 6) กล่าวว่า มนุษยสัมพันธ์มีความหมายถึงความสามารถในการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่นในเชิงสร้างสรรค์ อันจะก่อให้เกิดภาวะที่เป็นสุขทั้งกับตนเองและผู้อื่น ภาวะดังกล่าวเป็นภาวะที่บุคคลสามารถจะเป็นตัวของตนเองได้อย่างปราศจากความหวาดกลัว การสวมหน้ากากและการหลอกลวง การเป็นตัวของตัวเองนั้น เกี่ยวข้องกับการรับรู้ที่ตนเองคือใคร และผู้อื่นคือใคร และให้ผู้อื่นได้มีอิสระที่จะเป็นตัวของเขาเองเช่นกัน

กฤษณา ศักดิ์ศรี (2534 : 23) กล่าวว่า มนุษยสัมพันธ์ คือ กระบวนการของศาสตร์ที่ใช้ศิลปะสร้างความพอใจ รักใคร่ เคารพ นับถือ โดยแสดงพฤติกรรมให้เหมาะสมทั้งกาย วาจา และใจ เพื่อโน้มนำให้มีความรู้สึกใกล้ชิด เป็นกันเอง จูงใจให้ร่วมมือร่วมใจในอันที่จะบรรลุสิ่งซึ่งพึงประสงค์อย่างราบรื่น และอยู่สังคมได้อย่างสันติสุข

วิภากร มาพบสุข (2543 : 12) ได้ให้ความหมายของคำว่า มนุษยสัมพันธ์ ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Human Relations ซึ่งแยกศัพท์ได้เป็น 2 คำ คือ มนุษย์ (Human) หมายถึง ลักษณะของบุคคลผู้มีจิตใจสูง และสัมพันธ์ (Relations) หมายถึง ความสัมพันธ์ ผูกพัน เกี่ยวข้องกัน ความเกี่ยวกันซึ่งกันและกันหรือการติดต่อกัน

สมพร สุทัศนีย์ (2548 : 3) ได้ให้ความหมายทั่วไปว่า มนุษยสัมพันธ์ หมายถึง การติดต่อกันเกี่ยวข้องกันระหว่างบุคคล เพื่อให้เกิดความรักใคร่ชอบพอ ความร่วมมือร่วมใจในการทำกิจกรรม ให้บรรลุเป้าหมาย และการดำเนินชีวิตให้มีความราบรื่น

จากแนวความคิดข้างต้นของนักวิชาการ ที่ได้ให้มุมมองไว้ค่อนข้างที่จะหลากหลายแต่โดยสรุปแล้ว มนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ความสามารถในการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล ด้วยการเข้าใจและรู้จักตนเองตามที่จริง เข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคลและตระหนักถึงคุณค่าของตนเองและบุคคลอื่น รวมไปถึงการมีพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมในการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลและการรู้จักเคารพในความคิดของตนเองและบุคคลอื่น เพื่อให้สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2. ลักษณะทั่วไปและความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์

มนุษยสัมพันธ์มีความสำคัญต่อบุคคลมาก อาจเรียกได้ว่ามนุษยสัมพันธ์มีอิทธิพลต่อบุคคลมาก เพราะ การเข้าสู่ระบบสังคมต้องสร้างสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น เพราะมนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่ต้องการกลุ่มต้องการสมาคมและทำกิจกรรมร่วมกัน

กฤษณา ศักดิ์ศรี (2534 : 27) ได้อธิบายถึงลักษณะทั่วไปของมนุษยสัมพันธ์ ดังนี้

1. มนุษยสัมพันธ์มุ่งที่ตัวบุคคล
2. เป็นความสัมพันธ์ที่จัดเป็นระเบียบ
3. กิจกรรมหลักของมนุษยสัมพันธ์ คือ การจูงใจคน คนจะมีความคิดสร้างสรรค์ถ้าได้รับการจูงใจ
4. แสดงความสัมพันธ์อย่างบริสุทธิ์ จริงใจ ด้วยอุปนิสัยอย่างแท้จริง เป็นเสน่ห์เชิญชวนให้มีความรู้สึกที่ดีต่อกัน

กล่าวโดยสรุปแล้ว ลักษณะทั่วไปของมนุษยสัมพันธ์ คือ ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นอย่างมีระเบียบแบบแผนและมีศิลปะของการสร้างสรรค์เพื่อจูงใจ ให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อกันของบุคคล ด้วยเหตุผลดังกล่าว แสดงให้เห็นว่ามนุษยสัมพันธ์ได้เข้ามามีบทบาทและความสัมพันธ์ต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์อย่างมากมาหลายระดับ ดังที่ เรียม ศรีทอง (2542 : 213-215) ได้เสนอความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์ออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้

ระดับแรก คือ การมีสัมพันธภาพกับตนเอง เป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า บุคคลที่มีความรู้สึกรู้สึกนึกคิดกับตนเอง เห็นว่าตนเองต่ำต้อย ไร้ความสามารถ ย่อมทำให้หนีห่างจากโลก รอบตัวหรือไม่ก็อยู่ด้วยการมุงร้าย ถ้าสามารถปรับเปลี่ยนมุมมองของตนเอง โดยตระหนักในคุณค่าแห่งตนในระดับสูง ย่อมส่งผลถึงสัมพันธภาพที่ดีในระดับอื่นๆ ด้วย

ระดับสอง คือ เป็นสัมพันธภาพระหว่างบุคคลระดับใกล้เคียงกัน ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว เมื่อสมาชิกในครอบครัวสามารถสร้างสรรค์สัมพันธ์ที่ดีต่อกันย่อมส่งผลถึงความเข้าใจ ความเห็นใจ การยอมรับ ให้เกียรติ ความรับผิดชอบร่วมกัน และโน้มนำไปสู่การประพฤติดนที่สนองตอบความต้องการซึ่งกันและกัน นำมาซึ่งความกลมเกลียวรักใคร่สามารถเกื้อกูลกันด้วยความอบอุ่นใจ

ระดับที่สาม คือ สัมพันธภาพระหว่างบุคคลในที่ทำงาน ในองค์กรต่างๆ เป็นที่รวบรวมของบุคคลหลากหลายอาชีพ หลายระดับ ต่างเข้าสู่งานด้วยจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกัน ในกระบวนการบริหารจัดการ ค่านิยม จุดประสงค์ รูปแบบการติดต่อสื่อสาร เจตคติต่อการทำงาน และวัฒนธรรมการทำงาน ในกระบวนการบริหารจัดการจึงต้องคำนึงถึงการตอบสนองความต้องการบรรลุเป้าหมายของงานมิได้ขึ้นอยู่กับความสำคัญของสิ่งใดสิ่งเดียว แต่จำเป็นต้องอาศัยทั้งทักษะเฉพาะงาน ทักษะทางความคิด และทักษะมนุษย์ ความจำเป็นในทักษะทั้ง 3 นี้ อาจมีมากน้อยต่างกันตามระดับและบทบาทของบุคคลในการทำงาน

ระดับที่สี่ คือ สัมพันธภาพเพื่อนมนุษย์ จากการศึกษาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วของโลกในปัจจุบันและมีอานุภาพสูง ตั้งแต่ปลาย ค.ศ. 1980 เป็นต้นมาถึงปัจจุบัน คนได้หันไปสนใจวัตถุมากกว่าจิตใจของมนุษย์ คนที่ปรับตัวไม่ได้ จะแยกไม่ออกระหว่างการมีชีวิตอยู่เพื่อทำงานหรือการทำงานเพื่อยังชีวิตอยู่ให้รอด โดยเฉพาะในขณะนี้ เหตุการณ์เปลี่ยนแปลงทางสังคมในทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทยที่มีคนเครียดเพิ่มขึ้นจากภาวะกดดัน เพราะปัญหาทางเศรษฐกิจที่จำเป็นต้องให้คนออกจากงาน โดยปราศจากการเตรียมการรองรับ ปัญหานี้คงจะบรรเทาเบาบางลงไปได้ ถ้าสามารถประยุกต์ความรู้ด้านมนุษยสัมพันธ์ไปใช้เพื่อส่งเสริมให้มนุษย์เข้าใจสภาพความเป็นจริงของโลก เข้าใจตนเอง มุ่งเน้นให้มีจิตเมตตา แบ่งปันกันอยู่ในโลกภายใต้สภาพการณ์อันจำกัดด้วยทรัพยากร ทั้งที่ทำมาหากิน แหล่งน้ำ และป่าไม้ เป็นต้น ให้เกื้อกูลช่วยเหลือร่วมมือกัน ลดการเบียดเบียนด้วยอำนาจและความโลภ อาจจะลดความเครียด ความสับสน และชะลอลูกศรเหตุการณ์ของปัญหาต่างๆ ของมนุษย์ในโลกลงได้บ้าง

สรุปแล้ว มนุษย์สัมพันธ์มีความสำคัญในการช่วยให้มนุษย์ปรับเปลี่ยนมุมมองของตนเอง โดยตระหนักในคุณค่าแห่งตนในระดับสูง ส่งผลถึงสัมพันธภาพที่ดีระหว่างบุคคล 3 ระดับ คือ 1. สัมพันธภาพระหว่างบุคคลระดับใกล้เคียงกัน มนุษย์สัมพันธ์ช่วยให้เกิดการเข้าใจ

เห็นใจ ขอมอบ ให้เกียรติ และความรับผิดชอบร่วมกัน อันจะนำไปสู่การประพาศที่สนองตอบความต้องการซึ่งกันและกัน นำมาซึ่งความกลมเกลียวรักใคร่ สามารถเกื้อกูลกันด้วยความอบอุ่นใจ

2. สัมพันธภาพระหว่างบุคคลในที่ทำงาน ไม่ว่าจะเป็นการวางรูปแบบการติดต่อสื่อสารและเจตคติที่ติดต่อการทำงาน และสร้างวัฒนธรรมการทำงานที่ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ 3. สัมพันธภาพเพื่อมนุษยชาติ ในการที่จะส่งเสริมให้มนุษย์เข้าใจสภาพความเป็นจริงของโลก เข้าใจตนเอง มุ่งเน้นให้มีจิตเมตตา แบ่งปันกันอยู่ในโลก ภายใต้สภาพการณ์อันจำกัดด้วยทรัพยากร ลดความเครียด ความสับสน และชะลอวิกฤติการณ์ของปัญหาต่างๆ ที่รุมเร้ามนุษย์ให้ทุเลาเบาบางลงได้บ้าง

3. จุดมุ่งหมายของมนุษยสัมพันธ์

“มนุษยสัมพันธ์” ช่วยให้ผู้เรียนรู้ที่จะยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นและปรับตัวปรับใจให้ร่วมสังคมและร่วมกิจกรรมกันอย่างสันติสุข มนุษยสัมพันธ์เป็นเสมือนมนต์ขลังช่วยลดความเกลียดชัง แม้ศัตรูผู้มีผลประโยชน์ขัดกับเราก็จะกลับกลายเป็นรูปเห็นอกเห็นใจ เป็นมิตรภาพ เรื่องร้ายกลายเป็นดีได้ไม่ว่าจะติดต่อสัมพันธ์กันในทางการงานหรือส่วนตัว ก็จะเกิดผลดีมีประโยชน์ต่องานอาชีพ และการดำเนินชีวิต อุปสรรค ความยุ่งยากจะเรียบร้อยราบรื่น

สมพร สุทัศนีย์ (2548 : 24) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของมนุษยสัมพันธ์ ดังนี้

1. เพื่อให้รู้จักและเข้าใจตนเอง
2. เพื่อให้รู้จักและเข้าใจผู้อื่น
3. เพื่อให้เกิดความรักใคร่ เชื่อถือ ศรัทธา และไว้วางใจจากผู้อื่น
4. เพื่อให้เกิดความร่วมมือ ร่วมใจในการทำงานไปสู่เป้าหมาย
5. เพื่อลดความขัดแย้งในการทำงานและการอยู่ร่วมกัน
6. เพื่อให้ตนเองมีความสุข ผู้อื่นมีความสุข และสังคมมีประสิทธิภาพ

สรุปโดยรวมนแล้ว มนุษยสัมพันธ์มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญในการที่จะเสริมสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน อันจะนำไปสู่ความสัมพันธ์ที่ราบรื่น การยอมรับนับถือ รักใคร่ ไว้วางใจ เลื่อมใสศรัทธาซึ่งกันและกัน เพื่อรักษาและคงไว้ซึ่งความร่วมมือร่วมใจในการทำงานให้บรรลุผลสำเร็จด้วยความพึงพอใจของทุกฝ่าย อีกทั้งยังเพื่อลดปัญหาความขัดแย้งระหว่างบุคคลและองค์กรส่งเสริมให้อยู่ร่วมกันด้วย ความเมตตา ช่วยเหลือเกื้อกูลกันของมนุษยชาติ

4. ประโยชน์พื้นฐานของมนุษยสัมพันธ์

มนุษยสัมพันธ์ ช่วยทำให้มนุษย์มาอยู่ร่วมกันเป็นสังคมไม่ว่าสังคมขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่ แต่ละคนที่มาอยู่ร่วมกันนั้นต่างก็มีความแตกต่างกัน ความแตกต่างกันในเรื่อง ความรู้

ความสามารถ ประสบการณ์ เจตคติ รสนิยม ความคิดเห็น เขาวนปัญญา มีนักวิชาการได้กล่าวถึง
ปรัชญาพื้นฐานของมนุษยสัมพันธ์ ไว้เช่น เรียม ศรีทอง (2542 : 216-218) ได้กล่าวถึง ปรัชญา
พื้นฐานของมนุษยสัมพันธ์ ไว้ดังนี้

1. มนุษย์ทุกคนมีคุณค่าแห่งความเป็นคนเท่าเทียมกัน ไม่เลือกเพศ วัย วรรณะ การศึกษา
ฐานะทางเศรษฐกิจ และฐานะทางสังคม มนุษย์ทุกคนรักชีวิต มนุษย์ต้องการติดต่อกัน
กันที่มิตร มีความปรารถนาดี และต้องการปฏิบัติจากผู้อื่นอย่างมีเกียรติ ต้องการเป็นคนที่มีคุณค่า
และมีความสำคัญ การใช้อำนาจหรือพลังจากภายนอกมาข่มขู่ บังคับบุคคล มิใช่พฤติกรรมที่ให้
การยอมรับและให้เกียรติกัน

2. มนุษย์เกี่ยวข้องกับความต้องการไม่สิ้นสุด เมื่อมนุษย์ได้รับการตอบสนองในระดับหนึ่ง
ก็ย่อมก็ให้เกิดความสัมพันธ์อันดีต่อกันในระดับหนึ่งเช่นกัน ในระหว่างความต้องการทางด้านวัตถุ
กับจิตใจ แม้ว่าบางครั้งมีความสมบูรณ์ทางด้านวัตถุ แต่ก็มิได้เป็นเครื่องบ่งชี้ว่าความต้องการ
ทางด้านจิตใจจะสมบูรณ์ไปด้วย ฉะนั้น ถ้าสามารถรักษาสมดุลของความสมบูรณ์ด้านวัตถุกับจิตใจ
ได้ ย่อมส่งผลถึงการอยู่ได้อย่างปกติสุข

3. มนุษย์เป็นเพื่อนร่วมทุกข์ ที่ต้องมีชีวิตเรียบง่ายอยู่ในสังสารวัฏในเวลายาวนาน ฉะนั้น
การแสดงออกซึ่งความเมตตาต่อกัน โดยไม่จำกัดพรมแดน จะนำมาซึ่งการอยู่ร่วมกันอย่างไม่
เบียดเบียนกัน เป็นการนำทางไปสู่สันติสุขร่วมกัน ความสงบสุขของสังคมขึ้นอยู่กับความสามารถ
ของมนุษย์ในการแสดงความเมตตาต่อกัน

สรุป การที่จะสร้างความสัมพันธ์อันดีกับคนอื่นได้นั้น เราควรจะเรียนรู้ถึงธรรมชาติ
ความต้องการของคนโดยทั่วไปเสียก่อน ถ้าหากเราต้องการจะทำให้เขาเกิดความพึงพอใจ ก็ควรจะ
ทำในสิ่งที่บุคคลอื่นต้องการ การที่จะให้หรือทำอะไรเพื่อคนอื่น โดยที่เขาไม่ต้องการ ก็อาจไม่
ก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีได้ เพราะมนุษยสัมพันธ์มีหลักการใหญ่อยู่การครองใจคน การทำให้
คนเป็นมิตร การเข้าถึงจิตใจและการแสดงความเมตตาต่อกัน

5. เทคนิคการสร้างมนุษยสัมพันธ์

จากความหมาย ความสำคัญ จุดมุ่งหมายและปรัชญาพื้นฐานของมนุษยสัมพันธ์ ดังที่
ได้กล่าวมา จะเห็นได้ว่า มนุษยสัมพันธ์ มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ด้วยเหตุผล
ดังกล่าวจึงมีผู้ที่สนใจศึกษาถึงเทคนิคการสร้างมนุษยสัมพันธ์ไว้เป็นจำนวนมาก เพราะยังได้เรียนรู้
ถึงเทคนิคการสร้างมนุษยสัมพันธ์เท่าไร ย่อมได้เรียนรู้ยุทธวิธีในการสร้างสัมพันธภาพระหว่าง
บุคคลที่น่าประทับใจ อันจะนำมาซึ่งประโยชน์อย่างสูงทั้งต่อชีวิตส่วนตัวและชีวิตการทำงาน มี
นักวิชาการได้เสนอเทคนิคการสร้างมนุษยสัมพันธ์ดังนี้ (เรียม ศรีทอง (2542 : 220)

1. หมั่นฝึกคนให้เป็นผู้มีหน้าตาขี้มเข้มแจ่มใส รู้จักเอ่ยปากทักทายปราศรัยผู้อื่นก่อน เพื่อสร้างความประทับใจแก่ผู้พบเห็น
2. พยายามศึกษาและวิเคราะห์ลักษณะบุคคล เพื่อจะได้หาวิธีปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่นได้ง่าย
3. ระวังการใช้คำพูดในการสนทนา ไม่กระทบปมด้อยของกลุ่มสนทนาและควรจะกล่าวชื่นชมบุคคลอื่นอย่างจริงใจ
4. รู้จักเป็นผู้ฟังให้มากกว่าเป็นผู้พูด เพราะนอกจากจะทำให้เราได้รับประโยชน์มากแล้ว ยังเป็นการทำให้ผู้พูดพอใจ เพราะเขารู้สึกว่าเขาได้รับความสำคัญ
5. ไม่ควรทำตัวเด่น หรือทำตัวเป็นผู้รอบรู้จนเกินไป จะทำให้คนอื่นไม่ชอบหน้า
6. ไม่ควรมั่นใจในเหตุผลของตนเองจนเกินไป จนไม่ยอมแพ้ ยอมจำนนในเหตุผลของผู้อื่น จะทำให้เป็นคนคือคิง ก้าวร้าว ไม่มีใครชอบ ให้คิดอยู่เสมอว่ายังมีอีกหลายเรื่องในโลกนี้ที่เราไม่รู้ ยังมีผู้อื่นที่เก่งกว่าเรา
7. ควรที่จะหัดเป็นผู้ที่ยอมรับผู้อื่นบ้าง เพื่อจะได้เป็นที่รักจากคนรอบข้าง
8. รู้จักเคารพบุคคล สถานที่ และรู้จักวางตัวให้เหมาะสมกาลเทศะ
9. รู้จักการสร้างความประทับใจในการสนทนา ด้วยการสนใจฟัง มีอารมณ์ขันอย่างจริงใจ ใช้คำพูดที่ดี สุภาพ ไม่พูดคุยเฉพาะเรื่องของตนเองมากเกินไป รู้จักยกย่องชมเชยผู้อื่นบ้าง
10. รู้จักแสดงความเห็นใจในความทุกข์ของผู้อื่น หรือรู้จักการให้บริการ ช่วยเหลือ สงเคราะห์ในเรื่องเล็กๆ น้อยๆ แก่ผู้อื่นบ้าง รวมไปถึงการรู้จักให้ความรักและการให้อภัย ความกระตือรือร้นที่จะช่วยเหลือผู้อื่น
11. หมั่นเอาใจใส่ ตามได้ สารทุกข์สุขดิบของบุคคลรอบข้าง ตลอดจนญาติพี่น้องของเขา เช่น คู่ครอง บิดามารดา เขาอย่างจริงใจ
12. ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น และยกย่องให้เกียรติอย่างจริงใจต่อผู้อื่น ตามโอกาสอันสมควร เมื่อเป็นฝ่ายผิดต้องยอมรับผิด
13. ไม่แสดงอำนาจเหนือผู้อื่น ไม่ทำให้ผู้อื่นรู้สึกว่าเราเป็นคนเอาเปรียบ และไม่จ้องจับผิดผู้อื่น
14. มีความเป็นกันเอง ทำตัวง่ายๆ ไม่เจ้าระเบียบจนเกินไป
15. มีมารยาทสุภาพ อ่อนน้อมและสำรวม เปิดเผยในระดับที่เหมาะสม ในขณะที่เดียวกันก็ไม่ควรพูดเรื่องส่วนตัวของผู้อื่น
16. รู้จักอดทนและพยายามควบคุมอารมณ์ รู้จักเอ่ยคำขอโทษหรือขออภัยเมื่อทำอะไรพลาดพลั้งหรือล่วงเกินผู้อื่น

17. มีอารมณ์ร่าเริงแจ่มใสอยู่เสมอ และหัดมองโลกในแง่ดี ด้วยการเข้าใจธรรมชาติของมนุษย์

ดังที่ได้กล่าวมา จะเห็นได้ว่า มนุษยสัมพันธ์มีความสำคัญต่อการใช้ชีวิตของมนุษย์ในสังคมทุกระดับเป็นอย่างสูงและถึงแม้เทคนิคการสร้างมนุษยสัมพันธ์จะประกอบไปด้วยกระบวนการขั้นตอนมากมาย แต่ก็เชื่อว่ามนุษย์จะพัฒนามนุษยสัมพันธ์ไม่ได้ หากมนุษย์เริ่มที่จะเรียนรู้และทำความเข้าใจในธรรมชาติและความต้องการของตนเองและผู้อื่น

บริบทของเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์

เทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ เป็นหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อเป็นการทำความเข้าใจกับสภาพลักษณะทางกายภาพของเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ จึงขอกล่าวถึงลักษณะของเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ ดังนี้ (แผนพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์สามปี.2551: 10 – 30)

1. ประวัติของเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์

เทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ได้รับการยกฐานะจากสุขาภิบาลบ้านใหม่ไชยพจน์และจัดตั้งเป็นเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ตามพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะจากสุขาภิบาลเป็นเทศบาลตำบลเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2542 ด้วยพื้นที่ 11.68 ตารางกิโลเมตรนับแต่ได้รับการจัดตั้งเป็นเทศบาล ได้ปฏิบัติการกิจการตามอำนาจหน้าที่เป็นอย่างดีมาตลอด แม้จะยังไม่มีสำนักงานถาวรในการปฏิบัติงานก็ตาม ในเบื้องต้นได้ใช้ชั้นบนของศาลาประชาคมอำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์เป็นสำนักงาน ต่อมาขอเช่าอาคารพาณิชย์บริเวณปากทางเข้าโรงเรียนคู่สวนแดงพิทยาคมเป็นสำนักงานอยู่ระยะหนึ่งจนมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลและได้ประชุมสภา มีมติซื้อที่ดินบริเวณทิศเขตทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 207 เส้นทางบ้านใหม่ไชยพจน์ – หนองสองห้อง เป็นสถานที่ก่อสร้างอาคารสำนักงานแห่งใหม่ ตั้งอยู่เลขที่ 99 หมู่ที่ 3 ถนนเจนจบทิศ ตำบลหนองแวง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ ได้เปิดให้บริการตั้งแต่วันที่ 15 มกราคม 2547 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน

2. สภาพทั่วไป

ลักษณะที่ตั้ง

ด้านทิศเหนือ ตั้งแต่หลักเขตที่ 1 ซึ่งตั้งอยู่ริมทางหลวงหมายเลข 207 ตรงจุดที่อยู่แนวเส้นแบ่งเขต ระหว่าง ตำบลหนองแวง กับตำบลทองหลาง ไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือถึงหลักเขตที่ 2 ระหว่างตำบลหนองแวง กับตำบลทองหลาง ตามแนวเส้นขนานกับศูนย์กลางทาง

หลวงแผ่นดิน หมายเลข 207 ฝากตะวันออก ระยะ 1,000 เมตร จากหลักเขตที่ 2 เป็นเส้นตรงไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ ถึงหลักเขตที่ 3 ตั้งอยู่ริมถนนไปบ้านหัวฝายทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ระยะ 500 เมตร

ด้านทิศตะวันออก จากหลักเขตที่ 3 ไปถึงหลักเขตที่ 4 ตั้งอยู่ตามแนวเส้นตั้งฉากกับศูนย์กลางทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 202 ไปทิศเหนือระยะ 500 เมตร ตรงจุดที่ห่างจากถนนรอบเมืองบรรจบกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 202 ไปทางทิศตะวันออกตามแนวทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 202 ระยะ 500 เมตร

จากหลักเขตที่ 4 ไปทางทิศตะวันออกถึงหลักเขตที่ 5 ระยะ 500 เมตร

จากหลักเขตที่ 5 เป็นเส้นตรงในแนวตั้งฉากกับศูนย์กลางทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 202 ถึงหลักเขตที่ 6 ตั้งอยู่ระหว่างตำบลหนองแวง กับตำบลกู่สวนแตง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์

ด้านทิศใต้ จากหลักเขตที่ 6 เป็นเส้นเรียบแนวแบ่งเขตอยู่ระหว่างตำบลหนองแวง กับตำบล กู่สวนแตง ไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ ถึงหลักเขตที่ 7 ตั้งอยู่ตรงจุดเป็นแนวเส้นแวงเขตระหว่างตำบลหนองแวง ตำบลกู่สวนแตงและตำบลหนองฮี

ด้านทิศตะวันตก จากหลักเขตที่ 7 เป็นเส้นเรียบแนวแบ่งเขตระหว่างตำบลหนองแวง กับตำบลหนองฮี ไปทางทิศเหนือถึงหลักเขตที่ 8 ตั้งอยู่ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 207 กับตำบล หนองฮี ระยะ 500 เมตร

จากหลักเขตที่ 9 เป็นเส้นเรียบแนวแบ่งเขตเส้นระหว่าง ตำบลหนองแวง กับตำบลหนองฮีไปทางทิศเหนือกับหลักเขตที่ 1

3. ประชากร

จำนวนประชากรในเขตเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ ถึงวันที่ 15 มิถุนายน 2550 มีจำนวนทั้งสิ้น 4,166 คน เป็นชาย 2,076 คน เป็นหญิง 2,090 คน จำนวนบ้านทั้งสิ้น 1,182 หลังคาเรือน จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 3,120 คน เป็นชาย 1,548 คน เป็นหญิง 1,572 คน เมื่อเปรียบเทียบอัตราส่วนความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่รวมทั้งหมด จะมีค่าประมาณ 486.58 คน/ตารางกิโลเมตร

4. อาณาเขตการปกครอง

การคมนาคมขนส่งในเขตเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ ในปัจจุบันนับว่าสะดวกขึ้นมาก เพราะได้มีการพัฒนาถนนหนทางภายในเขตเทศบาล ทำให้การติดต่อระหว่างชุมชนสะดวกขึ้น เทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ยังมีทางหลวง แผ่นดินสายประทาย - ชัยสิทธิ์ (ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 202) และทางหลวงแผ่นดินสายบ้านใหม่หนองสองห้อง (ทางหลวง

แผ่นดินหมายเลข 207) คัดผ่านทำให้ติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียงได้สะดวก และทางหลวงจังหวัด ซึ่งสามารถติดต่อกับอำเภอใกล้เคียง ได้สะดวกดังนี้

- เทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ – อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ระยะทาง 86 กิโลเมตร
- เทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ – อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์ ระยะทาง 22 กิโลเมตร
- เทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์-อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น ระยะทาง 22 กิโลเมตร
- เทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ – อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา ระยะทาง 15 กิโลเมตร
- เทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ – อำเภอนาโพธิ์ จังหวัดบุรีรัมย์ระยะทาง 26 กิโลเมตร นอกจากนี้เทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ยังไม่มีสถานีขนส่ง (บ.ข.ส.)

5. การประปา

ระบบประปาในเขตเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ดำเนินการโดยสำนักงานประปา เทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ ซึ่งมีจำนวนครัวเรือนที่ใช้น้ำประปา ประมาณ 759 ครัวเรือน ผลิตน้ำประปาได้ประมาณ 1,280 ลบ.ม.ต่อวัน และใช้น้ำประปาเฉลี่ยประมาณ 917.12 ลบ.ม. ต่อวัน แหล่งน้ำดิบที่ใช้ผลิตน้ำประปา คือ ลำแอก ซึ่งอยู่ห่างจากเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ ประมาณ 5 กิโลเมตร

6. การไฟฟ้า

สำหรับการให้บริการประชาชนด้านการไฟฟ้าในเขตเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ เป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอพุทไธสง ส่วนเทศบาลรับผิดชอบ ในการบำรุงรักษาซ่อมแซม และจัดสรรงบประมาณเป็น ค่าใช้จ่ายในการซื้ออุปกรณ์เฉพาะ ไฟฟ้าสาธารณะเพื่อให้แสงสว่าง ตามถนน ตรอก ซอย เท่านั้น

จำนวนหลังคาเรือนที่ใช้ไฟฟ้าในเขตเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ ประมาณ 1,182 หลังคาเรือน

พื้นที่ที่ได้รับบริการ ไฟฟ้าในเขตเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ ร้อยละ 100 ของพื้นที่ทั้งหมด

7. การสื่อสาร

ในเขตเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ให้บริการ โทรศัพท์แก่ประชาชน ในเขตบ้านใหม่ไชยพจน์ และเขตเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์

จำนวนโทรศัพท์ส่วนบุคคลในพื้นที่ 2,457 หมายเลข

จำนวนโทรศัพท์สาธารณะในเขตพื้นที่ 45 หมายเลข

จำนวนชุมสายโทรศัพท์ในเขตพื้นที่ 3 ชุมสาย

ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข อำเภอป่าใหม่ไชยพจน์ตั้งอยู่ถนนสาย 207- อำเภอหนองสองห้อง จำหน่ายไปรษณีย์อากร บริการธนาณัติ พัสดุและตั๋วแลกเงิน ไปรษณีย์แก่ประชาชนทั่วไป

เทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์มีระบบเสียงตามสาย ที่ให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารแก่ ประชาชน โดยจะประชาสัมพันธ์เสียงตามสายตั้งแต่วันจันทร์ – อาทิตย์ ช่วงเช้า เวลา 07.30 – 08.00 น. ช่วงเย็น เวลา 16.30 น. ให้บริการได้ครอบคลุมร้อยละ 90 ของพื้นที่

8. ด้านเศรษฐกิจ

8.1 การเกษตรกรรม

ลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกรรมในเขตเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ มีดังนี้

1. การเพาะปลูก ในเขตเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์มีการเพาะปลูกพืชที่สำคัญ คือ การเพาะปลูกข้าว ซึ่งมีการเพาะปลูกมากกว่าพืชชนิดอื่น พื้นที่ส่วนใหญ่จะเป็น ที่ราบจึงเหมาะแก่การปลูกข้าว นอกจากการปลูกข้าวแล้วยังมีการปลูกหม่อน เลี้ยงไหมและพืชผักสวนครัว

2. การปศุสัตว์ ในเขตเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์มีการเลี้ยงสัตว์เพื่อการยังชีพ เช่น โค กระบือ สุกร ไก่ เป็ด

8.2 การพาณิชย์กรรมและบริการ

สถานประกอบการด้านพาณิชย์กรรม

1. สถานีบริการน้ำมัน 1 แห่ง
2. ตลาดสด 1 แห่ง
3. สถานที่ประกอบการค้าที่เป็นอันตรายค่อสุขภาพ 1 แห่ง

8.3 การอุตสาหกรรม

การประกอบการอุตสาหกรรมในเขตเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ส่วนใหญ่แล้วเป็นอุตสาหกรรมขนาดขนาดเล็ก

1. โรงสีข้าว 15 แห่ง
2. โรงงานทอผ้า 1 แห่ง

8.4 การท่องเที่ยว

ปราสาทคู่สวนแดง ตั้งอยู่ริมทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 202 บริเวณทางแยกเข้าโรงเรียน คู่สวนแดงพิทยาคม สำนักงานเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ประมาณ 3 กิโลเมตร

เป็นโบราณสถานที่สำคัญทางพุทธศาสนา ปลุกดินไม้โดยรอบ ร่มรื่นสวยงาม ในเดือนพฤษภาคม
ของทุกปีจะมีการจัดงานประเพณีปรากฏ์คู่สวนแดงและบุญบั้งไฟ

9. ด้านสังคม

ชุมชน

เทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ได้แบ่งชุมชนออกเป็น จำนวน 7 หมู่บ้าน ดังนี้

จำนวนประชากร (คน)	จำนวน	ครัวเรือน
หมู่ที่ 1 บ้านกม. ศูนย์	848	464
หมู่ที่ 2 บ้านหนองไผ่ล้อม	609	128
หมู่ที่ 3 บ้านหนองไผ่	442	93
หมู่ที่ 4 บ้านหัวฝาย	653	130
หมู่ที่ 5 บ้านหนองแวง	662	144
หมู่ที่ 6 บ้านหนองแวง	764	177
หมู่ที่ 12 บ้านหนองบัวขาว	234	46
รวม	4,212	1,182

ศาสนา

ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ
ในเขตเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ มีวัดและสำนักสงฆ์ทั้งสิ้น 5 แห่ง

วัฒนธรรม

ในเขตเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ มีภาษาถิ่นที่ใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน
ภาษาถิ่น ไทยอีสาน มีประเพณีและวัฒนธรรมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเหมือนกับประเพณี ท้องถิ่น
อื่นๆ ดังนี้

1. ประเพณีปรากฏ์คู่สวนแดงและบุญบั้งไฟ ในเดือนพฤษภาคมของทุกปี
2. ประเพณีสงกรานต์ วันที่ 13 เมษายน ของทุกปี จัดแข่งขันขบวน
แห่นางสงกรานต์ แข่งขันการประกวดเทพีสงกรานต์ และพิธีรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ
3. ประเพณีเข้าพรรษา วันเข้าพรรษาของทุกปี จัดถวายเทียนพรรษา ทุกวัดใน
เขตเทศบาล
4. ประเพณีลอยกระทง วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12 จัดงานประเพณีลอยกระทง
ประกวดขบวนแห่นาง-นพมาศ ประกวดนางนพมาศ ประกวดกระทง
5. ประเพณีขึ้นปีใหม่ วันที่ 1 มกราคมจัดงานทำบุญตักบาตร ข้าวสาร
อาหารแห้งร่วมกัน

การศึกษา

สถานศึกษาในเขตเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ มีโรงเรียนประถมศึกษา
จำนวน 3 แห่ง โรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 1 แห่ง ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจำนวน 1 แห่ง
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 1 ศูนย์

สาธารณสุข

ศูนย์บริการสาธารณสุข จำนวน 1 แห่ง

คลินิกเอกชน จำนวน 1 แห่ง

การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

รถบรรทุกน้ำเอนกประสงค์ จำนวน 1 คัน

พนักงานดับเพลิง จำนวน 4 คน

อาสาสมัครป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จำนวน 110 คน

รถดับเพลิง จำนวน 1 คัน

ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ในเขตเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ มีสถานีตำรวจภูธรอำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์
ที่คอยให้บริการประชาชนในด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และยังมีงานป้องกันและ
บรรเทาสาธารณภัย ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของเทศบาลคอยให้บริการประชาชนเมื่อเกิดอัคคีภัย
สถิติจำนวนอาชญากรรมประเภทต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในเขตเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์
ปี พ.ศ. 2549- 2550

10. ด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

ภูมิอากาศ

1. ภูมิอากาศ ปี 2549

1.1 อุณหภูมิสูงสุด 42.0 องศาเซลเซียส ต่ำสุด 11.12 องศาเซลเซียส

อุณหภูมิเฉลี่ยเดือน มี.ค. 49 - มิ.ย. 49 29.26 องศาเซลเซียส

อุณหภูมิเฉลี่ยเดือน ก.ค.49 - ต.ค. 49 26.35 องศาเซลเซียส

อุณหภูมิเฉลี่ยเดือน พ.ย.49 - ก.พ. 49 24.63 องศาเซลเซียส

1.2 ปริมาณน้ำฝน สูงสุด 1,532.15 มม. เมื่อ 16 กรกฎาคม 2549

ปริมาณน้ำฝน ต่ำสุด 768.16 มม.

ปริมาณน้ำฝน เฉลี่ย เดือน มี.ค.49 - มิ.ย. 49 82.10 มม.

ปริมาณน้ำฝน เฉลี่ย เดือน ก.ค. 49 - ต.ค. 49 162.10 มม.

ปริมาณน้ำฝน เฉลี่ย เดือน พ.ย.49 - ก.พ. 49 12.12 มม.

1.3 ทิศทางลมในแต่ละฤดู

ฤดูหนาว ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ (ทิศองศา 020-070)

ฤดูร้อน ทิศตะวันตก, ตะวันตกเฉียงใต้

ฤดูฝน ทิศตะวันตกเฉียงใต้ (ทิศองศา 210-250)

แหล่งน้ำ

1. หอนงน้ำบ้านกม.ศูนย์ ม.1อยู่ในเขตเทศบาล ใช้ในการผลิตน้ำประปา ประชาชนจะใช้เป็นแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค – บริโภคได้ตลอดปี มีเนื้อที่ 20 ไร่ 70 ตารางวา จุน้ำได้ 9,372 ลูกบาศก์เมตร

2. หอนงน้ำบ้านหนองไผ่ล้อม จำนวน 2 แห่ง อยู่ในเขตเทศบาล ประชาชนจะใช้เป็นแหล่งน้ำ เพื่อการอุปโภค การเกษตร มีเนื้อที่ 43 ไร่ จุน้ำได้ 228, 555 ลูกบาศก์เมตร

3. หอนงน้ำบ้านหนองไผ่ จำนวน 1 แห่ง อยู่ในเขตเทศบาลประชาชนจะใช้เป็นแหล่งน้ำเพื่อการ อุปโภค การเกษตร มีเนื้อที่ 18ไร่ 2 งาน จุน้ำได้ 89, 350 ลูกบาศก์เมตร

4. หอนงน้ำบ้านหัวฝาย ม.4 จำนวน 2 แห่ง อยู่ในเขตเทศบาล ประชาชนจะใช้เป็นแหล่งน้ำเพื่อ การอุปโภค และการเลี้ยงสัตว์ได้ตลอดปี มีเนื้อที่ 50 ไร่ 3 งาน จุน้ำได้ 250,942 ลูกบาศก์เมตร

5. หอนงน้ำบ้านหนองแวง ม.5, 6 จำนวน 2 แห่ง ที่อยู่ในเขตเทศบาล ประชาชนจะใช้เป็นแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค การเกษตร มีเนื้อที่ 52 ไร่ 23 ตารางวา จุน้ำได้ 250,942 ลูกบาศก์เมตร

6. หอนงน้ำบ้านหนองบัวขาว จำนวน 1 แห่งประชาชนจะใช้เป็นแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคการเกษตร มีเนื้อที่ 20 ไร่ 2 งาน 19 ตารางวา จุน้ำได้ 118,785 ลูกบาศก์เมตร

7. ลำน้ำแอก เป็นลำน้ำที่อยู่ในเขต อบต.หนองเขือง ใช้เป็นแหล่งในการผลิตน้ำประปาของเทศบาล ห่างจากเทศบาลประมาณ 6 กิโลเมตร มีเนื้อที่ 25 ไร่ จุน้ำได้ 110,000 ลูกบาศก์เมตร

8. หอนงน้ำส้มโอง อยู่ในเขตเทศบาลประชาชนจะใช้เป็นแหล่งน้ำเพื่ออุปโภค การเกษตร และการเลี้ยงสัตว์ มีเนื้อที่ 30 ไร่ 2 งาน จุน้ำได้ 128, 988 ลูกบาศก์เมตร

ปริมาณขยะ

1. ปริมาณขยะในเขตเทศบาลประมาณวันละ 3-4 ตัน

2. รถยนต์ที่ใช้กำจัดเก็บขยะ รวม 2 คัน แยกเป็น

รถยนต์ เบอร์ 3 รถเก็บขนขยะขนาดความจุ 12 ลบ.หลา

ซีอีปี 2541

รถยนต์ เบอร์ 4 รถเก็บขนขยะขนาดความจุ 12 ลบ.หลา รั้วปี 2547
 ปริมาณขยะที่เก็บได้ประมาณวันละ 3-4 ตัน กำจัดโดยวิธีฝังกลบ กรองและเผา

11. ด้านการเมืองการบริหาร

11.1 ด้านโครงสร้างและอัตรากำลังในการบริหารงานของเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ เทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ ประกอบด้วยองค์กรดังนี้

11.1.1 ฝ่ายนิติบัญญัติหรือสภาเทศบาล ประกอบด้วยสมาชิกสภาเทศบาลที่ประชาชนเลือกตั้ง จำนวน 12 คน อยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี

11.1.2 ฝ่ายบริหารหรือคณะเทศมนตรี ประกอบด้วยนายกเทศมนตรี 1 คน และรองนายกเทศมนตรี 2 คน คณะเทศมนตรีมีอำนาจหน้าที่ควบคุมรับผิดชอบในการบริหารงานเทศบาลตามกฎหมายเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์แบ่งส่วนการบริหารออกเป็น หน่วยงานต่าง ๆ ดังนี้

1. สำนักปลัดเทศบาล ประกอบด้วย
 - 1.1 งานธุรการ
 - 1.2 งานทะเบียนราษฎร
 - 1.3 งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
 - 1.4 งานนิติการ
 - 1.5 งานบุคลากร
 - 1.6 งานนโยบายและแผน
 - 1.7 งานพัฒนาชุมชน
2. กองคลัง ประกอบด้วย
 - 2.1 งานการเงินและบัญชี
 - 2.2 งานพัฒนาและจัดเก็บรายได้
 - 2.3 งานทะเบียนทรัพย์สินและพัสดุ
 - 2.4 งานควบคุมงบประมาณ
3. กองช่าง ประกอบด้วย
 - 3.1 งานช่างโยธา
 - 3.2 งานวิศวกรโยธา
 - 3.3 งานไฟฟ้าและประปา
 - 3.4 งานผังเมือง

4. กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย
 - 4.1 งานสุขาภิบาลและอนามัยสิ่งแวดล้อม
 - 4.2 งานรักษาความสะอาดเผยแพร่และฝึกอบรม
 - 4.3 งานส่งเสริมสุขภาพ
5. กองการศึกษา ประกอบด้วย
 - 5.1 งานบริหารการศึกษา
 - 5.2 งานพัฒนาการศึกษา
6. งานตรวจสอบภายใน ทำหน้าที่ ตรวจสอบบัญชี เอกสารเบิกจ่ายเงิน
การเก็บรักษาทางบัญชี งานตรวจสอบพัสดุ และการเก็บรักษา
7. กองการประปา ทำหน้าที่ ผลิตน้ำประปา จัดแหล่งน้ำให้เพียงพอต่อ
ความต้องการ ซ่อมแซม เครื่องจักร อุปกรณ์เกี่ยวกับการผลิตน้ำประปา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงาน ตามหลัก
ธรรมาภิบาลและหลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์
อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อเป็นการหาแนวทางในการศึกษาวิจัยจำเป็นจะต้องมี
การศึกษาจากงานวิจัยที่ได้ทำการศึกษาวินิจฉัยไว้ก่อนหน้าแล้ว โดยผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่มีหัวข้อ
งานวิจัยใกล้เคียงกัน โดยสรุปเนื้อหาางานวิจัยได้ดังนี้

เฉลิม เทียงสงค์ (2549 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการบริหารงาน
ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2
ผลการวิจัยพบว่า

1. ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน มีความเห็นต่อพฤติกรรมการบริหารตาม
หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อยู่ใน
ระดับปานกลาง ทั้งโดยรวมและรายด้าน
2. ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันมีความเห็นต่อพฤติ
กรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษ
กาฬสินธุ์ เขต 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ทั้งโดยรวมและรายด้าน โดย
ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานไม่เกิน 10 ปี มีความเห็นต่อพฤติกรรม

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาศสินธุ์ เขต 2 น้อยกว่า ความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานเกินกว่า 10 ปี

นันทพล พงศธรวิสุทธิ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทขององค์การบริหาร ส่วนตำบลกับการสร้างการบริหารจัดการที่ติดตามหลักธรรมาภิบาล : กรณีศึกษาขององค์การบริหาร ส่วนตำบลสันนาเม็ง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า

1. การบริหารงานในองค์การบริหารส่วนตำบล ประชาชนในชุมชนมีความต้องการ ให้ผู้บริหารสนองความต้องการของชุมชน หัวใจของการบริหารงานคือความโปร่งใสรวมทั้งการใช้ งบประมาณในการบริหารงานอย่างคุ้มค่ามากที่สุด

2. ควรส่งเสริมให้บุคลากรมีความร่วมมือและเคร่งครัดในกฎระเบียบ มีการ ปฏิบัติงานที่โปร่งใส และมีประสิทธิภาพ ต้องมีการอบรมเพิ่มพูนประสิทธิภาพ มีการลงโทษแก่ ผู้กระทำผิด และให้รางวัลแก่ข้าราชการที่ประพฤติดี

นพพล สุรนักครินทร์ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการนำ หลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การนำหลัก ธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนคติของประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่ใน ภาวรวมอยู่ในเชิงบวก เมื่อเทียบตามปัจจัยเชิงบุคคล พบว่าประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ต่างกันมีทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วน ตำบล และการมีส่วนร่วมในการดำเนินการขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่าประชาชนมีทัศนคติ ต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน ส่วนปัจจัยด้าน ความรู้ความเข้าใจในองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น พบว่า ประชาชนมีทัศนคติต่อการนำหลัก ธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล แต่ปัจจัยด้านขนาดขององค์การบริหารส่วน ตำบลมีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการขององค์การบริหารส่วนตำบล

ศวกิจ ศรีปัดดา (2545:บทคัดย่อ)ได้ทำการวิจัยการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของ สถาบันอุดมศึกษา: ศึกษาเฉพาะกรณีสถาบันราชภัฏมหาสารคาม พบว่า สถาบันราชภัฏ มหาสารคามมีค่าระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง กล่าวคือ มีค่า ระดับการปฏิบัติงานเป็นร้อยละ 66.182 กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพแตกต่างกันมีความเห็นเรื่องค่า ระดับการปฏิบัติงานแตกต่างกัน เช่นเดียวกัน ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการปฏิบัติงานของ สถาบันราชภัฏมหาสารคาม คือ ควรมีการทำงาน โดยการมีส่วนร่วม มีความสามัคคี มีคุณธรรม ซื่อสัตย์ กระจายอำนาจอย่างเสมอภาค พัฒนาศักยภาพให้มีคุณภาพ และมีการประเมินผลงานที่

เป็นระบบ ในการพัฒนาองค์ประกอบที่เป็นปัจจัยสำคัญของธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา ควรปรับปรุงการงานด้านต่างๆ ตามลำดับความจำเป็นจากมากไปหาน้อย ดังต่อไปนี้ ความเป็นธรรม ความโปร่งใส ความมีอิสระ การมีส่วนร่วม ความมีประสิทธิผล และความคล่องตัว

บุษบง ชัยเจริญวัฒนะ และบุญมี ลี (2543:44) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องตัวชี้วัดธรรมาภิบาล ผลการวิจัยพบว่า การใช้คำว่า Good Governance มีความหมายหลากหลายตามกลุ่มผู้ใช้ซึ่งแบ่งออกได้ 3 กลุ่มคือ กลุ่มธรรมาภิบาลอำนาจนิยม กลุ่มธรรมาภิบาลเสรีนิยม และกลุ่มธรรมาภิบาลชุมชนนิยม แม้จะแตกต่างกันในส่วนกรอบความคิดแต่ทุกกลุ่มมีเป้าหมายตรงกันที่นำหลักธรรมาภิบาลไปปรับใช้เพื่อประโยชน์ของการปฏิรูปเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการปกครอง ดังนั้นการเร่งรัดหาข้อยุติสำหรับกรอบความหมายของหลักธรรมาภิบาล โดยผสมผสานแนวคิดเพื่อสร้างหลักการที่ชัดเจนและมีเอกภาพซึ่งจะเป็นกรอบแม่บทในการสร้างตัวชี้วัดที่มีคุณภาพ จึงเป็นเรื่องจำเป็น ส่วนการเรียนรู้การใช้หลักธรรมาภิบาลจากต่างประเทศและการนำสาระที่เป็นข้อดีมาปรับใช้ ย่อมเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตัวชี้วัดธรรมาภิบาล แม้ในบางกรณีอาจมีข้อจำกัดเกี่ยวกับลักษณะบางประการของวัฒนธรรมไทย แต่ก็อาจผ่อนคลายนปัญหาดังกล่าวได้ โดยมีการปรับให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย

จากผลการศึกษางานวิจัยที่ได้กล่าวมาแล้ว สรุปว่าการแสดงความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล เป็นที่ยอมรับของประชาชนทั่วไป และมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการบริหารงานในองค์กรต่างๆ เพราะการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล คือการบริหารที่สามารถตรวจสอบได้ มีประสิทธิผลและเป็นระบบที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมโดยสามารถเสนอข้อเรียกร้อง เพื่อเข้ามามีบทบาทในการติดตาม ตรวจสอบการดำเนินการทางการเมืองและการบริหารงานภาครัฐ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน เกิดประโยชน์และความคุ้มค่าสูงสุด ประชาชนได้รับการบริการอย่างเสมอภาค ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนและสังคมมีความเข้มแข็ง และเกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการ
บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลและหลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรี เทศบาลตำบล
บ้านใหม่ไชยพจน์ อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินวิจัยไว้
ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1.1. ประชากร ได้แก่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลบ้านใหม่-
ไชยพจน์ อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 3,059 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มตัวอย่างจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่ม
ตัวอย่างตามตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 346 คน
แล้วทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ไปตามชุมชนต่างๆ ตามสัดส่วน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple
Random Sampling)

รายละเอียดของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังปรากฏในตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

หมู่บ้าน	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
หมู่ที่ 1 บ้าน กม.ศูนย์	646	73
หมู่ที่ 2 บ้านหนองไผ่ล้อม	532	60
หมู่ที่ 3 บ้านหนองไผ่	238	27
หมู่ที่ 4 บ้านหัวฝาย	489	55
หมู่ที่ 5 บ้านหนองแวง	496	56
หมู่ที่ 6 บ้านหนองแวง	521	59
หมู่ที่ 12 บ้านหนองบัวขาว	137	16
รวม	3,059	346

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ(Check List) โดยมีข้อคำถามเกี่ยวกับประเด็นต่อไปนี้คือ

- 1.1. เพศ
- 1.2. อายุ
- 1.3. ระดับการศึกษา
- 1.4. อาชีพ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล และหลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า(Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ตามสภาพของการดำเนินงานในแต่ละด้านซึ่งคำถามครอบคลุมการดำเนินงานของนายกเทศบาลตามหลักการดำเนินงานแบบธรรมาภิบาล 6 หลัก และหลักมนุษยสัมพันธ์คือ

- 1.หลักนิติธรรม
- 2.หลักคุณธรรม
- 3.หลักการมีส่วนร่วม

- 4.หลักความรับผิดชอบ
- 5.หลักความคุ้มค่า
- 6.หลักความโปร่งใส
- 7.หลักมนุษยสัมพันธ์

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมเป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open Form) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมได้นอกเหนือจากคำถามในตอน 2

2. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

2.1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลและหลักมนุษยสัมพันธ์ เทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์

2.2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำในการปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์ชัดเจนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

2.3. นำแบบสอบถามที่ได้รับคำแนะนำแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

2.3.1 ดร.ศุภชาติ ยงค์ คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

2.3.2 นายปรัชญา พลพัฒน์นัท ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านข่อย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4

2.3.3 นายอนุรักษ์ นิตย์กระโทก ปลัดเทศบาลตำบลคูเมือง อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

2.4. นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญและคณะกรรมการควบคุมภาคนิพนธ์พิจารณาอีกครั้งแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

2.5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับประชาชน (Try out) ในเขตเทศบาลตำบลพุทไธสง อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์จำนวน 30 คนเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น

2.6. นำแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8701 ซึ่งผ่านเกณฑ์สามารถนำไปดำเนินการต่อไปได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีวิธีดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการและตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด โดยศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล และหลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ ตามทัศนะของประชากรที่ถูกรับศึกษา โดยมีวิธีการและขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ผู้ศึกษาขอความอนุเคราะห์ให้บัณฑิตวิทยาลัยออกหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล โดยอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ลงนาม ขออนุญาตนายกเทศมนตรีตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ โดยส่งแบบสอบถามทั้งหมดด้วยตัวเอง จำนวน 346 คน คนละ 1 ชุด

2. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถาม ได้ 346 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทาง

สถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. กรอกรหัสแบบสอบถาม
3. กำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูลลงในแบบสอบถามแต่ละข้อแล้วบันทึกข้อมูล
4. ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพื้นฐาน หาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปของตารางแสดงจำนวนร้อยละ

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล และหลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชย ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. เสนอการแปลความหมายของข้อมูล การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (Mean) กำหนดขอบเขตของค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2535, 111) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึงมีความคิดเห็นในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึงมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึงมีความคิดเห็นในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึงมีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

4. ข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิดใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดคำตอบที่เข้าประเด็นเดียวกันแล้ววิเคราะห์แจกแจงความถี่ หากคำร้อยละ นำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยใช้สถิติดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ หากค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมดโดยใช้สัมประสิทธิ์ แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

2.1 ร้อยละ (Percentage)

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อการ บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลและหลัก มนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีเทศบาล ตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์หาค่าสถิติจากข้อมูล โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตาราง แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตาม หลักธรรมาภิบาลและหลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ต่อไปนี้เป็นรายละเอียดของผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละตอน

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังแสดงในตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	ประชาชน	
	จำนวน (N = 346)	ร้อยละ
เพศ		
1. ชาย	152	43.90
2. หญิง	194	56.10
รวม	346	100.00
อายุ		
1. 18 – 30 ปี	81	23.40
2. 31 – 40 ปี	96	27.70
3. 41 – 50 ปี	84	24.30
4. 51 ปี ขึ้นไป	85	24.60
รวม	346	100.00
ระดับการศึกษา		
1. ประถมศึกษาหรือเทียบเท่า	142	41.00
2. มัธยมศึกษาตอนต้น	77	22.30
3. มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	93	26.90
3. อนุปริญญา/(ปวส.)	11	3.20
4. ปริญญาตรี	23	6.60
รวม	346	100.00

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	ประชาชน	
	จำนวน (N = 346)	ร้อยละ
อาชีพ		
1. รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	21	6.10
2. เกษตรกร	196	56.60
3. รับจ้างทั่วไป	84	24.30
4. ค้าขาย	45	13.00
รวม	346	100.00

จากตาราง 2 พบว่าประชาชน ที่ตอบแบบสอบถามจำแนกเป็นชาย 152 คน คิดเป็นร้อยละ 43.90 เป็นหญิง 194 คน คิดเป็นร้อยละ 56.10

เมื่อจำแนกตามอายุ ส่วนใหญ่มีอายุ 31 - 40 ปี จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 27.70 รองลงมาคือ อายุ 51 ปี ขึ้นไป จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 24.60 ที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ อายุ 18 - 30 ปี จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 23.40

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษา ประถมศึกษาหรือเทียบเท่า จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 41.10 รองลงมาคือ มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 26.90 ที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ อนุปริญญา/ปวส. จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 3.20

เมื่อจำแนกตามอาชีพ ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 56.60 รองลงมาคือ รับจ้างทั่วไป จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 24.30 ที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 6.10

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล และหลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ ดังแสดงในตาราง 3 ถึงตาราง 10 ดังนี้

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนต่อการ บริหารงานตาม หลักธรรมาภิบาลและหลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีเทศบาล ตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ โดยภาพรวมและรายด้าน

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล และหลักมนุษยสัมพันธ์			
1. ด้านหลักนิติธรรม	3.28	0.87	ปานกลาง
2. ด้านหลักคุณธรรม	3.17	0.92	ปานกลาง
3. ด้านหลักความโปร่งใส	3.07	0.95	ปานกลาง
4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	3.00	1.26	ปานกลาง
5. ด้านหลักความรับผิดชอบ	3.10	1.14	ปานกลาง
6. ด้านหลักความคุ้มค่า	3.11	1.21	ปานกลาง
7. ด้านหลักมนุษยสัมพันธ์	3.08	1.00	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.11	1.05	ปานกลาง

จากตาราง 3 พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาล และหลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.11$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้านเช่นกัน ด้าน ที่มีค่าสูงสุดคือด้านหลักนิติธรรม ($\bar{X}=3.28$) รองลงมาคือด้านหลักคุณธรรม ($\bar{X}=3.17$) ด้านที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X}=3.00$)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตาม
 หลักธรรมาภิบาลและหลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีเทศบาล ตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์
 ด้านหลักนิติธรรมโดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ด้านหลักนิติธรรม			
1. มีการแบ่งแยกอำนาจหน้าที่ในแต่ละส่วนอย่างชัดเจน	3.43	0.86	ปานกลาง
2. การขอข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับภาระหน้าที่ สามารถทำได้ ตลอดเวลา	3.32	0.87	ปานกลาง
3. มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน ให้ทราบถึงการให้บริการต่างๆ	3.33	0.89	ปานกลาง
4. มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อลดขั้นตอนในการทำงาน	3.14	0.89	ปานกลาง
5. มีการกำหนดระยะเวลาการดำเนินการ ในการให้บริการ หรือพิจารณา ออกคำสั่งต่างๆ ทันตามกำหนดเวลา	3.20	0.88	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.28	0.87	ปานกลาง

จากตาราง 4 พบว่าความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
 และหลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ ด้านหลักนิติธรรม
 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.28$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง
 ทุกข้อเช่นกัน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 1 มีการแบ่งแยกอำนาจหน้าที่ในแต่ละส่วนอย่าง
 ชัดเจน ($\bar{X}=3.43$) รองลงมาคือ ข้อ 3 มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน ให้ทราบถึงการ
 ให้บริการต่างๆ ($\bar{X}=3.33$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือข้อ 4 มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้
 เพื่อลดขั้นตอนในการทำงาน ($\bar{X}=3.14$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลและหลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ ด้านหลักคุณธรรม โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ด้านหลักคุณธรรม			
6. มีการเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วม รับรู้การทำงาน	3.14	0.97	ปานกลาง
7. มีการประสานงาน กับหน่วยงานภายนอกเสมอ	3.21	0.93	ปานกลาง
8. การพิจารณาความดีความชอบ ของประชาชน ยึดหลักความสามารถ	3.24	0.86	ปานกลาง
9. มีความโปร่งใส สะท้อนให้เห็นภาพรวมของระบบการบริหาร	3.12	0.93	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.17	0.92	ปานกลาง

จากตาราง 5 พบว่าความคิดเห็นของของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลและหลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ ด้านหลักคุณธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.17$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อเช่นกัน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 8 การพิจารณาความดีความชอบ ของประชาชน ยึดหลักความสามารถ ($\bar{X}=3.24$) รองลงมาคือ ข้อ 7 มีการประสานงาน กับหน่วยงานภายนอกเสมอ ($\bar{X}=3.21$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 9 มีความโปร่งใส สะท้อนให้เห็นภาพรวมของระบบการบริหาร ($\bar{X}=3.12$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตาม
 หลักธรรมาภิบาลและหลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์
 ด้านหลักความโปร่งใส โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ด้านหลักความโปร่งใส			
10. มีระบบการตรวจสอบภายในที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ	3.18	0.93	ปานกลาง
11. ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้การบริหารงาน	2.98	0.96	ปานกลาง
12. มีระบบบริหารการเงินและพัสดุที่รัดกุม	3.13	1.05	ปานกลาง
13. มีการใช้กลุ่มสมาคมวิชาชีพ (กลุ่มภายนอก)เข้ามาตรวจสอบ	3.04	0.95	ปานกลาง
14. มีการกำหนดเรื่อง ระยะเวลาในการเปิดเผยแก่สาธารณชน	3.05	0.89	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.07	0.95	ปานกลาง

จากตาราง 6 พบว่าความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
 และหลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ ด้านหลักความ
 โปร่งใส โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.07$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับปาน
 กลางทุกข้อเช่นกัน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 10 มีระบบการตรวจสอบภายในที่เข้มแข็งและมี
 ประสิทธิภาพ ($\bar{X}=3.18$) รองลงมาคือ ข้อ 12 มีระบบบริหารการเงินและพัสดุที่รัดกุม
 ($\bar{X}=3.13$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 11 ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้การบริหารงาน ($\bar{X}=2.98$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตาม
 หลักธรรมาภิบาลและหลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์
 ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ด้านหลักการมีส่วนร่วม			
15. ผู้บริหารได้ใช้กลไกประชาพิจารณ์ในการตัดสินใจเรื่องสำคัญๆ ที่มีผลกระทบต่อประชาชนและชุมชน	3.17	0.91	ปานกลาง
16. การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมฟังการประชุมสภา	3.00	2.48	ปานกลาง
17. สนับสนุนให้มีการจัดตั้งกลุ่ม หรือองค์กรชุมชนหรือสนับสนุน กิจกรรมต่างๆ	3.12	0.96	ปานกลาง
18. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา	2.98	0.95	ปานกลาง
19. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดซื้อจัดจ้าง	2.73	1.03	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.00	1.26	ปานกลาง

จากตาราง 7 พบว่าความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
 และหลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ ด้านหลักการมี
 ส่วนร่วม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.00$ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับ
 ปานกลางทุกข้อเช่นกัน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 15 ผู้บริหารได้ใช้กลไกประชาพิจารณ์ในการ
 ตัดสินใจเรื่องสำคัญๆ ที่มีผลกระทบต่อประชาชนและชุมชนค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=3.17$) รองลงมาคือ ข้อ
 17 สนับสนุนให้มีการจัดตั้งกลุ่ม หรือองค์กรชุมชนหรือสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ($\bar{X}=3.12$) และ
 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 19 เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดซื้อจัดจ้าง ($\bar{X}=2.73$)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตาม
 หลักธรรมาภิบาลและหลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์
 ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ด้านหลักความรับผิดชอบ			
20. ผู้บริหารรับฟังและนำข้อเสนอ ข้อร้องเรียนของประชาชน ไปดำเนินการอย่างเต็มความสามารถ	3.10	0.96	ปานกลาง
21. มีการบันทึกเรื่องร้องเรียน และมีการรายงานผลการดำเนินการ เกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนนั้นให้ประชาชน หรือผู้ร้องเรียนทราบ	3.05	0.90	ปานกลาง
22. มีการนำโครงการ กิจกรรม ที่เสนอโดยประชาชน ประชาคม ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม	3.10	0.85	ปานกลาง
23. ผู้บริหารเอาใจใส่ต่อปัญหาของชุมชน จัดให้มีบริการสาธารณะ อย่างมีคุณภาพ ทัวถึงและเป็นธรรม	3.18	1.87	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.10	1.14	ปานกลาง

จากตาราง 8 พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
 และหลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ ด้านหลักความ
 รับผิดชอบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.10$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับ
 ปานกลางทุกข้อเช่นกัน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 23 ผู้บริหารเอาใจใส่ต่อปัญหาของชุมชน
 จัดให้มีบริการสาธารณะ อย่างมีคุณภาพ ทัวถึงและเป็นธรรม ($\bar{X} = 3.18$) รองลงมา มี 2 ข้อ คือข้อ
 20 ผู้บริหารรับฟังและนำข้อเสนอ ข้อร้องเรียนของประชาชนไปดำเนินการอย่างเต็มความสามารถ
 ($\bar{X} = 3.10$) และข้อ 22 มีการนำโครงการ กิจกรรม ที่เสนอโดยประชาชน ประชาคม ไปสู่การปฏิบัติ
 อย่างเป็นรูปธรรม ($\bar{X} = 3.10$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 21 มีการบันทึกเรื่องร้องเรียน และมีการ
 รายงานผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนนั้นให้ประชาชน หรือผู้ร้องเรียนทราบ ($\bar{X} = 3.05$)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตาม
 หลักธรรมาภิบาลและหลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์
 ด้านหลักความคุ้มค่า โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ด้านหลักความคุ้มค่า			
24. การใช้งบประมาณเป็นไปอย่างคุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับผลงาน ที่ท้องถิ่นได้รับ	3.07	0.96	ปานกลาง
25. มีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อลดต้นทุนการผลิต	3.10	0.88	ปานกลาง
26. มีการจัดทำรายงานการเงินสม่ำเสมอ	3.07	0.92	ปานกลาง
27. มีการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ พันธกิจของหน่วยงาน	3.12	0.85	ปานกลาง
28. มีการประเมินผลความพึงพอใจของประชาชนที่มาติดต่อใช้บริการ	3.21	1.84	ปานกลาง
29. มีการนำเอาผลการประเมินของประชาชนมาใช้เพื่อจัดสรรรางวัล ตามความสำเร็จของงาน	3.14	1.86	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.11	1.21	ปานกลาง

จากตาราง 9 พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
 และหลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ ด้านหลักความคุ้มค่า
 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.11$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง
 ทุกข้อเช่นกัน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 28 มีการประเมินผลความพึงพอใจของประชาชนที่มา
 ติดต่อใช้บริการ ($\bar{X}=3.21$) รองลงมาคือ ข้อ 29 มีการนำเอาผลการประเมินของประชาชนมาใช้
 เพื่อจัดสรร รางวัลตามความสำเร็จของงาน ($\bar{X}=3.14$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด มี 2 ข้อ คือ ข้อ 24
 การใช้งบประมาณเป็นไปอย่างคุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับผลงานที่ท้องถิ่นได้รับ ($\bar{X}=3.07$) และ
 ข้อ 26 มีการจัดทำรายงานการเงินสม่ำเสมอ ($\bar{X}=3.07$)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตาม
 หลักธรรมาภิบาลและหลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์
 ด้านหลักมนุษยสัมพันธ์ โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ด้านหลักมนุษยสัมพันธ์			
30. นายกเทศมนตรีมีบุคลิกยิ้มแย้มแจ่มใส ทักทายกับทุกคน	3.14	0.99	ปานกลาง
31. นายกเทศมนตรีจดจำผู้อื่นได้ดี	2.88	1.09	ปานกลาง
32. นายกเทศมนตรีมีความสามารถปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่น	3.11	1.00	ปานกลาง
33. นายกเทศมนตรีมีความเมตตาช่วยเหลือผู้อื่นอยู่เสมอ	3.14	0.96	ปานกลาง
34. นายกเทศมนตรีมีความอ่อนน้อมถ่อมตัว ให้เกียรติผู้อื่น	3.15	0.94	ปานกลาง
35. นายกเทศมนตรีมีความอดทน อดกลั้น ควบคุมอารมณ์ได้	3.08	1.00	ปานกลาง
36. นายกเทศมนตรีเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้าพบได้เสมอ	3.06	1.07	ปานกลาง
	3.08	1.00	ปานกลาง

จากตาราง 10 พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล และหลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ ด้านหลักมนุษยสัมพันธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อเช่นกัน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 34 นายกเทศมนตรีมีความอ่อนน้อมถ่อมตัว ให้เกียรติผู้อื่น ($\bar{X} = 3.15$) รองลงมา มี 2 ข้อคือ ข้อ 30 นายกเทศมนตรีมีบุคลิกยิ้มแย้มแจ่มใส ทักทายกับทุกคน ($\bar{X} = 3.14$) และข้อ 33 นายกเทศมนตรีมีความเมตตาช่วยเหลือผู้อื่นอยู่เสมอ ($\bar{X} = 3.14$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือข้อ 35 นายกเทศมนตรีมีความอดทน อดกลั้น ควบคุมอารมณ์ได้ ($\bar{X} = 3.08$)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ดังแสดงในตาราง 11 ดังนี้
 ตาราง 11 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลัก
 ธรรมภิบาลและหลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์
 โดยภาพรวม

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นเพิ่มเติม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมและตรวจสอบการบริหารงาน	64	33.00
2	คณะผู้บริหารควรมีความสามัคคี	40	20.62
3	ผู้บริหารควรมีอธยาศัยไมตรี มีมนุษยสัมพันธ์กับประชาชน	37	19.07
4	ควรสอบถามความคิดเห็นของประชาชนอย่างสม่ำเสมอ	21	10.82
5	ควรบริหารงบประมาณอย่างรอบคอบ รัดกุม	17	8.76
6	ควรปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายอย่างเคร่งครัด	15	7.73
	รวม	194	100.00

จากตาราง 15 พบว่า ประชาชน มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมภิบาลและหลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ มีร้อยละสูงสุด คือ ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมและตรวจสอบการบริหารงาน (ร้อยละ 33.00) รองลงมาคือ คณะผู้บริหารควรมีความสามัคคี (ร้อยละ 20.62) ผู้บริหารควรมีอธยาศัยไมตรี มีมนุษยสัมพันธ์กับประชาชน (ร้อยละ 19.07) ควรสอบถามความคิดเห็นของประชาชนอย่างสม่ำเสมอ (ร้อยละ 10.82) ควรบริหารงบประมาณอย่างรอบคอบ รัดกุม (ร้อยละ 8.76) และควรปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายอย่างเคร่งครัด (ร้อยละ 7.73) ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัย เรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลและ
หลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ ผู้วิจัยจะสรุปผล และมี
ข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ
 - 5.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 5.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลและ
หลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ประชาชนผู้มี
สิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์
โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) จำนวน
346 คน แล้วทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ไปตามชุมชนต่างๆ ตามสัดส่วน โดยวิธีการสุ่ม อย่างง่าย
(Simple Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาแนวคิด และทฤษฎี
ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในเรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
และหลักมนุษยสัมพันธ์ จากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ
เป็นแบบสอบถามสำหรับการวิจัยหลังจากนั้น ได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ให้อาจารย์ที่ปรึกษา

ตรวจสอบแก้ไขสำนวนและภาษาที่ใช้ เพื่อให้ได้ข้อคำถามที่มีความชัดเจนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น แล้วจึงนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบในด้านความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาอีกครั้ง ก่อนนำไปทดลองใช้ (Try Out) โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้ปฏิบัติงานในเทศบาลตำบลพุดธิสง จำนวน 30 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.8701 แล้วจึงนำแบบสอบถามซึ่งมีค่าผ่านเกณฑ์ ไปเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้ไปแจกและรับแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง แบบสอบถามที่ส่งไป จำนวน 346 ฉบับ ได้รับกลับคืน 346 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00

4. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เก็บข้อมูลจากประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ วิเคราะห์ด้วยการหาค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 การศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลและหลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ วิเคราะห์รายด้าน 7 ด้าน ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา สังเคราะห์ข้อมูลที่เป็นข้อเสนอแนะ ในลักษณะที่ใกล้เคียงกันรวมกัน และวิเคราะห์ข้อมูลรายด้าน โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกัน แล้วแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลและหลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลและหลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน ซึ่งเรียงค่าเฉลี่ยจากสูงไปต่ำได้ดังนี้ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักมนุษยสัมพันธ์ ด้านหลักความโปร่งใส และด้านหลักการมีส่วนร่วม ตามลำดับ

2. ประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ มีข้อเสนอแนะควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมและตรวจสอบการบริหารงาน เพื่อให้การบริหารงานเกิดความโปร่งใสและเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน คณะผู้บริหารควรมีความสามัคคี มีธรรมาภิบาล มีมนุษยสัมพันธ์กับประชาชน ควรสอบถามความคิดเห็นของประชาชนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน และควรบริหารงบประมาณอย่างรอบคอบ รัคกุม ปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายอย่างเคร่งครัด เพื่อให้เทศบาลบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลแก่ประชาชน

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลและหลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ ทำให้ทราบถึงความคิดเห็นของประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ เพื่อหาแนวทางที่จะแก้ไข และปรับปรุงการบริหารงานของเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น พบผู้วิจัยได้พบประเด็นที่สำคัญที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลและหลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ โดยภาพรวม ทั้ง 7 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากการบริหารงานของนายกเทศมนตรี ได้ปฏิบัติตามระเบียบหลักเกณฑ์ เช่น กฎระเบียบที่เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ การพัสดุ ระบบบริหารงานบุคคล เป็นต้น แต่ทั้งนี้ในท้องถิ่นมีความหลากหลายของประชากร การบริหารงานของนายกเทศมนตรีจึงเกิดความไม่เสมอภาคต่อประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จตุพร ผ่องสุข (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อยู่ในระดับปานกลางทั้งภาพรวมและรายด้าน

2. หากพิจารณาจากผลการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลและหลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ เป็นรายด้าน ทั้ง 7 ด้าน สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลและหลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ ด้านหลักนิติธรรม อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากนายกเทศมนตรียังไม่ให้ความสำคัญในการวางกฎเกณฑ์และขั้นตอนการปฏิบัติงานเท่าที่ควร ตลอดจนการอำนวยความสะดวกให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูล

ข่าวสารและการบริการได้อย่างรวดเร็วและเป็นธรรม ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ เบนจววรรณ วันดีศรี (2546 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาความเป็นธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วน ตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า นายกององค์การบริหารส่วนตำบลมีธรรมาภิบาลด้านหลักนิติธรรมสูง

2.2 ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลและหลัก มนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ ด้านหลักคุณธรรม อยู่ในระดับ ปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากการบริหารของนายกเทศมนตรีในด้านของความจริงใจและเที่ยงธรรม ต่อ หน้าที่หน้าที่ ต่อองค์กรและต่อประชาชน นายกเทศมนตรียังไม่ให้ความสำคัญกับความเป็นธรรม ความยุติธรรมเท่าที่ควร ซึ่งไม่สอดคล้องกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบ บริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 (ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้าง ระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ข้อ 4) กำหนดไว้ว่า หลักคุณธรรม หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม การส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็น นิสัยประจำชาติ

2.3 ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลและหลักมนุษย สัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ ด้านหลักความโปร่งใส อยู่ในระดับ ปานกลาง ทั้งนี้เป็นผลมาจากการวางระบบการบริหารงานและระบบเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ สามารถทำให้ประชาชนและหน่วยงานต่างๆ สามารถตรวจสอบและเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่าง ถูกต้องแม่นยำและรวดเร็ว เพื่อสร้างความไว้วางใจให้กับประชาชน แต่การรับรู้รับทราบ ข้อมูล ข่าวสารของประชาชนยังไม่ทั่วถึง ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ อภิชาติ โชตชัชวาลกุล (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วน ตำบลกรณีศึกษาเขตอำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการ บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับมาก ความคิดเห็นในการใช้หลักธรรมาภิบาลตามหลักความโปร่งใส อยู่ในระดับมาก

2.4 ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลและหลักมนุษย สัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ ด้านหลักการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับ ปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจาก นายกเทศมนตรี ยังไม่ให้ความสำคัญเท่าที่ควร ในกรที่จะให้ประชาชนได้ มีส่วนร่วมในการรับรู้ การตัดสินใจและมีส่วนรวมในการปฏิบัติกิจการต่างๆ ขององค์กร เช่น การ จัดทำแผนพัฒนา การรับรู้และรับทราบในการจัดซื้อจัดจ้าง เป็นต้น ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษา ของ จักรภัทร ชารีคำ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการ ประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ

พหุวัฒนธรรมพหุชาติ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามหลัก
 ธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอพหุวัฒนธรรมพหุชาติ ในด้านการปฏิบัติตาม
 หลักการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

2.5 ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลและหลัก
 มนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ ด้านหลักความรับผิดชอบ
 อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากนายกเทศมนตรีได้รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะข้อ
 ร้องเรียนรวมทั้งปัญหาต่างๆ ของประชาชนเพื่อนำไปปฏิบัติในการตอบสนองความต้องการของ
 ประชาชนได้อย่างทันเหตุการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับองค์ประกอบของธรรมาภิบาล ที่สำนักงาน
 คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2544: 1) ได้เสนอว่า หลักความรับผิดชอบ มีองค์ประกอบ คือ
 ผู้รับบริการและผู้ที่เกี่ยวข้องยอมรับและพึงพอใจ งานที่ปฏิบัติบรรลุผลตามเป้าหมายหรือ
 วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้รับผิดชอบ คุณภาพของงานทั้งในด้านปริมาณ ความถูกต้อง ครบถ้วน
 จำนวนความผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานและการร้องเรียนหรือการกล่าวหาที่ได้รับ

2.6 ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลและหลัก
 มนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ ด้านหลักความคุ้มค่า อยู่ใน
 ระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากการบริหารงบประมาณเพื่อการพัฒนาเทศบาลยังไม่มีประสิทธิภาพ
 คุ้มค่า และนายกเทศมนตรียังไม่ให้ความสำคัญกับความพึงพอใจของประชาชนผู้มารับบริการ
 เท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของวิจิตรวาทธรรม ไชยโคตร (2550 : บทคัดย่อ) ได้
 ทำการศึกษาการประเมินการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลบรบือ
 อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาล
 ตำบลบรบือ โดยรวมและรายด้านจำนวน 6 ด้าน คือ ด้านนิติธรรม ด้านคุณธรรม ด้านความ
 โปร่งใส ด้านความรับผิดชอบ ด้านการมีส่วนร่วมและด้านความคุ้มค่า อยู่ในระดับปานกลาง

2.7 ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลและหลัก
 มนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ ด้านหลักมนุษยสัมพันธ์ อยู่ใน
 ระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจาก นายกเทศมนตรีมีการดูแลเอาใจใส่ต่อปัญหาความเดือดร้อนของ
 ประชาชน บุคลิกภาพการปฏิบัติต่อประชาชนของนายกเทศมนตรีมีความสุภาพ ตลอดจนมีความ
 เสียสละเพื่อสังคม แต่การปฏิบัตินั้นยังไม่เกิดความเสมอภาคกับประชาชนทุกคน ซึ่งไม่สอดคล้อง
 กับคำกล่าวของ เรียม ศรีทอง (2542 : 216 – 218) ได้กล่าวถึง ปรัชญาพื้นฐานของมนุษยสัมพันธ์
 ไว้ว่า มนุษย์ทุกคนมีคุณค่าแห่งความเป็นคนเท่าเทียมกัน ไม่เลือกเพศ วัย วรรณะ การศึกษาฐานะ
 ทางเศรษฐกิจ และฐานะทางสังคม มนุษย์ทุกคนรักชีวิต มนุษย์ต้องการติดต่อเกี่ยวข้องกับกันฉันท์มิตร
 มีความปรารถนาดี และต้องการปฏิบัติจากผู้อื่นอย่างมีเกียรติ ต้องการเป็นคนที่มีคุณค่าและมี

ความสำคัญ การใช้อำนาจหรือพลังจากภายนอกมาข่มขู่ บังคับบุคคล มิใช่พฤติกรรมที่ให้การยอมรับและให้เกียรติกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาในครั้งนี้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานของเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ตลอดจนการนำไปใช้เพื่อการวิจัย ผู้วิจัยให้ข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1.1 จากผลการวิจัย โดยภาพรวม พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลและหลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนั้นการบริหารงานของเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ควร ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับที่วางไว้อย่างเคร่งครัด ให้ถูกต้องตามที่บัญญัติไว้ และปฏิบัติต่อประชาชนอย่างเสมอภาค

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลและหลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ ด้านหลักการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น จึงควรสนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา การจัดซื้อจัดจ้างเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมรับฟังการประชุมสภา และควรมีการทำประชาพิจารณ์ในการตัดสินใจเรื่องสำคัญๆ ที่มีผลกระทบต่อประชาชน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาถึงประเด็นความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลและหลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรี ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบอื่นๆ เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา

2.2 ควรขยายขอบเขตเครื่องมือในการศึกษาวิจัยให้กว้างขึ้น นอกเหนือจากการใช้แบบสอบถาม เช่น การใช้แบบสัมภาษณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น : ข้อมูลการปกครอง. (2551). (ออนไลน์). แหล่งที่มา :
//www.thailocaladmin.go.th./republic/gorem.html ; ปรับปรุงครั้งล่าสุดเมื่อ 15
สิงหาคม 2551.
- กฤษณา ศักดิ์ศรี. (2534). มนุษยสัมพันธ์. กรุงเทพฯ : บำรุงสาสน์.
- โกวิท พวงงาม. (2550). การปกครองท้องถิ่น ว่าด้วย ทฤษฎี แนวคิด และหลักการ. เอเชียเพลส.
- จตุพร ผ่องสุข. (2550). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล
โคกสว่าง อำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ รปม. มหาสารคาม:
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จารุพงศ์ พลเดช และคณะ. (2540). ปัญหาการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล. รายงาน
การวิจัยของสถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง.
- จักรภัทร ชารีคำ. (2550). ความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามหลัก
ธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย. วิทยานิพนธ์
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์. บูรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- เฉลิม เทียงสงค์. (2549). การศึกษาพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ชยากร เทศะบำรุง. (2544). ความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ
จราจร: ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดศรีสะเกษ. ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ชูชัย สมितिไกร. (2528). กิจกรรมกลุ่มสำหรับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม. เชียงใหม่ :
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชูชัย สมितिไกร และสมชาย เตียวกุล. (2530). ผลของประสบการณ์กลุ่มพัฒนามนุษยสัมพันธ์ที่มี
ต่อทัศนคติส่วนบุคคลตามการรับรู้ของการฝึก. รายงานการวิจัย. ภาควิชาจิตวิทยา
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- ชวงษ์ ฉายะบุตร. (2539). การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง.
- ถวัลรัฐ วรเทพพิพิงศ์. (2540). กำหนดและวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ. กรุงเทพฯ : สมาธรรม.
- ธงชัย วงศ์สุวรรณ. (2540). วิทยาการบริหาร : สำหรับนักบริหารมืออาชีพในยุคโลกาภิวัตน์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2540). หลักการจัดการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- ชเนศวร์ เจริญเมือง. (2542). เทคนิควิธีการทศวรรษหน้า. เชียงใหม่ : คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธีรยุทธ บุญมี. (2541). ธรรมนูญแห่งชาติ ยุทธศาสตร์สู่หายนะประเทศไทย. กรุงเทพฯ : สายธาร.
- นพพล สุรนัครินทร์. (2547). การนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนะของประชาชนชาวจังหวัดเชียงใหม่. การศึกษาค้นคว้าอิสระ. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- นพมาศ ธีรเวดิน. (2539). จิตวิทยาสังคมกับชีวิต. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นันทพล พงศธรวิสุทธิ. (2548). บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการสร้างระบบการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลสันนาเม็ง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่. การศึกษาค้นคว้าอิสระ. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- นิพนธ์ ถันธเสวี. (2528). มนุษย์สัมพันธ์เพื่อการพัฒนาสังคม. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญเรียง ขจรศิลป์ และสำเนา ขจรศิลป์. (2531). ความคิดเห็นของนักศึกษาและผู้บริหารฝ่ายกิจการนักศึกษาเกี่ยวกับการประชุมเชียร์และการต้อนรับน้องใหม่ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ขอนแก่น เชียงใหม่และสงขลานครินทร์. กรุงเทพฯ : พรินติ้งเฮาส์.
- บุญบง ชัยเจริญวัฒน์ และบุญมี ลี. (2543). รายงานการวิจัยเรื่อง ตัวชี้วัดธรรมาภิบาล. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- เบญจวรรณ วันดีศรี. (2546). ความเป็นธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

- ประเสริฐ ภายโธ. (2551). ความคิดเห็นของกำนันต่อการปฏิบัติงานขององค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต .มหาสารคาม :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- แผนพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์สามปี. (2551). แผนพัฒนาเทศบาลตำบล
บ้านใหม่ไชยพจน์สามปี 2552 – 2554. สำนักปลัดเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์.
บุรีรัมย์: เทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์.
- พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ. (2531). การวัดทัศนคติ. คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ . กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยมหิดล
- รสคนธ์ รัตนเสริมพงศ์. (2546). เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารท้องถิ่น. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ : น้ำกั้ง.
- รัชนา ศานติยานนท์ และคนอื่นๆ. (2544). รายงานการวิจัยเรื่อง รูปแบบใหม่ของการบริหารจัดการ
ที่ดีในมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เรียม ศรีทอง. (2542). พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาคน. กรุงเทพฯ : เชิร์คเวฟ เอ็ดดูเคชั่น.
- ลิขิต ชีรเวทิน. (2539). การเมืองการปกครองของไทย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วรภัทร โศชนะเกษม. (2542). การสร้าง Good Governancelในองค์กร. วารสาร กสท. ฉบับเดือน
ตุลาคม หน้า 19. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- วันชัย มีชาติ. (2549). การบริหารองค์กร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจิตรภรณ์ ไชยโคตร. (2550). การประเมินการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาล
ตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- วิภาพร มาพบสุข. (2543). มนุษย์สัมพันธ์. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2541 ก). การบริหารเมืองหลวงและการบริหารท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : โอ เอส
พรินติ้ง เฮาส์.
- (2546 ข). การบริหารและการจัดการเทศบาลในยุคปฏิรูปการเมือง. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ บี.เจ.เพลท โปรเซสเซอร์.
- เวชยันต์ จันทร์เพชร. (2549). ความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มผู้นำต่อการดำเนินงานของกลุ่มผู้ใช้
โครงการชลประทานสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขารัฐประศาสนศาสตร์. บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ศรีสมบูรณ์ เข้มกมล. (2538). ความคิดเห็นของข้าราชการต่อศักยภาพในการบริหารงานสภาตำบล
ภายใต้พระราชบัญญัติสภาตำบล พ.ศ. 2537 : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดฉะเชิงเทรา.

- ภาคินพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สมพร สุทัศน์ีย์. (2548). มนุษย์สัมพันธ์. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สัมพันธ์ เตชะธริก และคณะ. (2546). อบต. เทศบาล อบจ.. ขอนแก่น : สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สวนีย์ คงเพชรทิพย์. (2545). ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติในการใช้บริการรถไฟฟ้า BTS ของผู้บริโภคน่านฝั่งธนบุรี. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สังคีต พิริยะรังสรรค์.(2549). คอร์ปชั่นแบบเบ็ดเสร็จ. กรุงเทพฯ : ร่วมด้วยช่วยกัน.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2544). คู่มือการสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- ศุรยuth จุลานนท์. (2549). คำประกาศวาระแห่งชาติ ด้านจริยธรรม ธรรมภิบาลและการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ. (2549, 8 ธันวาคม). ค้นเมื่อ 2 ธันวาคม 2551. จาก <http://www.thaigov.go.th>
- สุวกิจ ศรีปีดถา. (2545). การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษา ศึกษาเฉพาะกรณีสถาบันราชภัฏมหาสารคาม. ผลงานวิจัยสถาบันราชภัฏมหาสารคาม. มหาสารคาม : สถาบันราชภัฏมหาสารคาม.
- อภิชาติ โชตชัชวาลกุล. (2550). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกรณีศึกษาเขตอำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี. รายงานการศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- อมรศักดิ์ ไตรส. (2540). ความคิดเห็นต่อการตรวจสอบภายในของพนักงานบริษัท ปูนซีเมนต์นครหลวงจำกัด (มหาชน). วิทยานิพนธ์ ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อมรา พงศาพิชญ์. (2541). “ธรรมนูญและธรรมนูญกับองค์กรประชาสังคม”. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการในวาระครบรอบ 50 ปี คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อลงกรณ์ อรรถแสง. (2547). สารานุกรมการปกครองท้องถิ่นไทย เรื่องการจัดรูปแบบและโครงสร้างภายใน. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- อเนก เหล่าธรรมทัศน์. (2545). ประชาธิปไตยท้องถิ่น. นนทบุรี : มิติใหม่.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๔๔๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ค.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.ผดุงชาติ ยังกี

ด้วย นายกร ภัทรไพศาลกิจ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำภาคนิพนธ์เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลและหลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รศ.ประชัน ตะเนวัน เป็นที่ปรึกษาภาคนิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คอ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๔๔๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณปรัชญา พลพัฒน์นันท์

ด้วย นายกร ภัทรไพศาลกิจ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำภาคนิพนธ์เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลและหลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รศ.ประจักษ์ คณะวัน เป็นที่ปรึกษาภาคนิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๔๔๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณอนุรักษ์ นิตย์กระโทก

ด้วย นายกร ภัทรไพศาลกิจ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำภาคนิพนธ์เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลและหลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รศ.ประชัน คะเนวัน เป็นที่ปรึกษาภาคนิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๖๕๐๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย

เรียน นายกเทศมนตรีตำบลพุทไธสง

ด้วย นายกร ภัทรไพศาลกิจ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำภาคนิพนธ์ เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชน ต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล และหลักมนุษยสัมพันธ์ ของนายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รองศาสตราจารย์ประชัน คະเนวัน เป็นประธานที่ปรึกษาภาคนิพนธ์ ในการนี้ นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลอง ใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นายกร ภัทรไพศาลกิจ ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง สำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๙ ๕๐๐

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คีย์ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๖๕๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ถ.จระ ค.ในเมือง อ.เมือง

จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๖ กันยายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน นายกเทศมนตรีตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์

ด้วย นายกร ภัทรไพศาลกิจ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำภาคนิพนธ์เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลและหลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์ อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมีรองศาสตราจารย์ ประจัน คะเนวัน เป็นประธานกรรมการควบคุมภาคนิพนธ์ โดยการนี้นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอกความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ง
เครื่องมือในการวิจัย

แบบสอบถามสำหรับการทำภาคินิพนธ์

เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
และหลักมนุษยสัมพันธ์ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์
อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์

แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามสำหรับการทำภาคินิพนธ์ของหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาโท สาขารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ข้อมูลต่างๆ ที่ได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เป็นการศึกษาในเชิงวิชาการและจะไม่มีผลกระทบในแง่ลบแก่ท่านผู้ให้ข้อมูลแต่ประการใด จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านได้ให้คำตอบในแบบสอบถามฉบับนี้ด้วยความจริงทุกประการ ทั้งนี้หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านเป็นตียิ่ง ทางผู้วิจัยต้องขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

☐ ชาย	☐ หญิง
---------------------------	----------------------------
2. อายุ

☐ 18 – 30 ปี	☐ 31 – 40 ปี
☐ 41 – 50 ปี	☐ 51 ปีขึ้นไป
3. ระดับการศึกษา

☐ ประถมศึกษาหรือเทียบเท่า	☐ มัธยมศึกษาตอนต้น
☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	☐ อนุปริญญา/ปวศ.
☐ ปริญญาตรี	
4. อาชีพ

☐ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	☐ เกษตรกร
☐ รับจ้างทั่วไป	☐ ค้าขาย

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
และหลักมนุษยสัมพันธ์ ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านใหม่ไชยพจน์

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็น ที่ตรงกับหมายเลขที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

กำหนดให้	5	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
	4	หมายถึง	ระดับมาก
	3	หมายถึง	ระดับปานกลาง
	2	หมายถึง	ระดับน้อย
	1	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
ด้านหลักนิติธรรม					
1. มีการแบ่งแยกอำนาจหน้าที่ในแต่ละส่วนอย่างชัดเจน
2. การขอข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับภาระหน้าที่ สามารถทำได้ตลอดเวลา
3. มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน ให้ทราบถึงการให้บริการต่างๆ
4. มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อลดขั้นตอนในการทำงาน
5. มีการกำหนดระยะเวลาการดำเนินการ ในการให้บริการ หรือพิจารณาออกคำสั่งต่างๆ ทันตามกำหนดเวลา
ด้านหลักคุณธรรม					
6. มีการเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วม รับรู้การทำงาน
7. มีการประสานงาน กับหน่วยงานภายนอกเสมอ

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
ด้านหลักคุณธรรม					
8. การพิจารณาความดีความชอบ ของเจ้าหน้าที่ ชีคหลัก ความสามารถ
9. มีความโปร่งใส สะท้อนให้เห็นภาพรวมของระบบการบริหาร
ด้านหลักความโปร่งใส					
10. มีระบบการตรวจสอบภายในที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ
11. ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้การบริหารงาน
12. มีระบบบริหารการเงินและพัสดุที่รัดกุม
13. มีการใช้กลุ่มสมาคมวิชาชีพ (กลุ่มภายนอก)เข้ามาตรวจสอบ
14. มีการกำหนดเรื่อง ระยะเวลาในการเปิดเผยแก่สาธารณชน
ด้านหลักการมีส่วนร่วม					
15. ผู้บริหารได้ใช้กลไกประชาพิจารณ์ในการตัดสินใจเรื่อง สำคัญๆ ที่มีผลกระทบต่อประชาชนและชุมชน
16. การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมฟังการประชุมสภา
17. สนับสนุนให้มีการจัดตั้งกลุ่ม หรือองค์กรชุมชนหรือ สนับสนุนกิจกรรมต่างๆ
18. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา
19. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดซื้อจัดจ้าง
ด้านหลักความรับผิดชอบ					
20. ผู้บริหารรับฟังและนำข้อเสนอ ข้อร้องเรียนของประชาชนไป ดำเนินการอย่างเต็มความสามารถ
21. มีการบันทึกเรื่องร้องเรียน และมีการรายงานผลการดำเนินการ เกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนนั้นให้ประชาชน หรือผู้ร้องเรียนทราบ
22. มีการนำโครงการ กิจกรรม ที่เสนอโดยประชาชน ประชาคม ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม
23. ผู้บริหารเอาใจใส่ต่อปัญหาของชุมชน จัดให้มีบริการ สาธารณะ อย่างมีคุณภาพ ทัวถึงและเป็นธรรม

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด
ด้านหลักความคุ้มค่า					
24. การใช้งบประมาณเป็นไปอย่างคุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับผลงานที่ท้องถิ่นได้รับ
25. มีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อลดต้นทุนการผลิต
26. มีการจัดทำรายงานการเงินสม่ำเสมอ
27. มีการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ พันธกิจของหน่วยงาน
28. มีการประเมินผลความพึงพอใจของประชาชนที่มาติดต่อใช้บริการ
29. มีการนำเอาผลการประเมินของเจ้าหน้าที่มาใช้เพื่อจัดสรรรางวัลตามความสำเร็จของงาน
ด้านหลักมนุษยสัมพันธ์					
30. นายกเทศมนตรีมีบุคลิกยิ้มแย้มแจ่มใส ทักทายกับทุกคน
31. นายกเทศมนตรีจึงจำผู้อื่นได้ดี
32. นายกเทศมนตรีให้เกียรติผู้อื่นอยู่เสมอ
33. นายกเทศมนตรีมีความเมตตาช่วยเหลือผู้อื่นอยู่เสมอ
34. นายกเทศมนตรีมีความอ่อนน้อมถ่อมตัว ให้เกียรติผู้อื่น
35. นายกเทศมนตรีเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าพบได้เสมอ
36. นายกเทศมนตรีมีความอดทน อดกลั้น ควบคุมอารมณ์ได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก จ

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
Q1	119.9000	97.1966	.3005	.8689
Q2	119.9000	92.4379	.6046	.8629
Q3	120.7667	100.9437	-.2014	.8785
Q4	120.4333	93.0816	.4016	.8661
Q5	120.3667	88.8609	.6806	.8592
Q6	120.3000	91.7345	.4324	.8654
Q7	120.2000	96.0276	.1747	.8711
Q8	120.0667	91.5126	.5727	.8626
Q9	120.2667	94.8230	.3269	.8677
Q10	120.4667	94.0506	.3290	.8677
Q11	120.7333	98.0644	.0083	.8758
Q12	121.6000	98.3862	-.0144	.8765
Q13	121.6333	93.8264	.2956	.8688
Q14	121.0000	91.5172	.4683	.8645
Q15	120.5333	89.3609	.5502	.8621
Q16	120.4667	87.4989	.7014	.8580
Q17	120.2667	88.4092	.6704	.8591
Q18	120.3000	88.9759	.7918	.8579
Q19	120.2000	89.5448	.6401	.8604
Q20	120.2000	92.3724	.5088	.8640
Q21	120.1333	91.9816	.5623	.8631
Q22	120.2000	94.0276	.3655	.8669
Q23	120.3000	96.0793	.1662	.8714
Q24	120.3667	95.2057	.2578	.8692
Q25	120.3667	98.7230	-.0214	.8735
Q26	120.2000	94.0966	.3254	.8678
Q27	120.1000	90.0931	.6804	.8602
Q28	120.0667	88.4092	.7750	.8575
Q29	119.9667	90.1713	.6864	.8602
Q30	119.8667	96.1195	.2502	.8690
Q31	119.9333	98.6851	-.0240	.8746
Q32	120.1000	97.1276	.1128	.8718
Q34	120.0333	92.1023	.3891	.8666
Q35	119.5667	94.7368	.2906	.8685
Q36	119.5333	98.3264	.0239	.8724

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0
Alpha = .8701

N of Items = 36

179223

ดท

352.17

ก151๑

น.

๕๙๖๘

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นายกร ภัทรไพศาลกิจ
วันเดือนปีเกิด	4 กรกฎาคม พ.ศ. 2511
สถานที่เกิด	บ้านแดง ตำบลพุดไรสง อำเภอพุดไรสง จังหวัดบุรีรัมย์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	211 หมู่ที่ 1 ตำบลหนองแวง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	211 หมู่ที่ 1 ตำบลหนองแวง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2524 มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนพัคคณภูมิวิทยาคาร อำเภอพัคคณภูมิสัย จังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. 2527 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมอคินแดง มหาวิทยาลัยขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น พ.ศ. 2545 ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2551 รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์